

رأپرسی هاوپه ایمانیتیه ک بؤ قهره بووکردنه وهیه کی دادپه روانه
C4JR (COALITION FOR JUST REPARATIONS)

ئامانچی رأپرسیه که

ئامانچی ئەم رأپرسیه بریتیه له کۆکردنه وهی زانیاری ورد له سەر ئەم پێوه رانهی قهره بووکردنه وه که رێکخراوه کانی کۆمه لگه ی مه ده نی ره چاوکردن و جێبه جێکردنیان به پێویست ده زانن بؤ که مکردنه وهی ئەو زیان و ئازارانهی تووشی قوربانیانی پێشیلکردنی مافه کانی مرؤف بوون له ماوهی دهسه لات و ململانێکانی داعشدا له عێراق. رأپرسیه که زانیاریش کۆ ده کاته وه له سەر چۆنیه تی بنیاتنای پیکهاته یه کی خوازاو بؤ ناوه رۆکی ئەم پرۆژه یه و له سەر چۆنیه تی پرۆسه ی بریاردان تیایدا له داها تودا، ههروه ها زانیاری کۆ ده کاته وه له سەر ئەو پرۆژه لانه ش که پێشکەش به پرۆژه که ده کرێن و ئامانج لێیان با شترکردنی چالاکیه کانی داها تویی ئەم هاوپه ایمانیتیه یه.

چۆن رأپرسیه که به کار ده هیترت

ئەو زانیاریانهی کۆ ده کرێنه وه دواتر به کار ده هیترت بؤ دیاریکردنی جۆر و ره گهزه پێویسته کانی قهره بووکردنه وه که پێویسته له داها تودا پرۆگرامه کانی قهره بووکردنه وه ره چاویان بکه ن و له لایه ن ئەو کۆمه لگه و تاکانه شه وه قبول بکرێن که خۆیان به راستی به ئەزمونه قورسه کاندای تپه ریون و پێویستیان به قهره بووکردنه وان هه یه. رأپرسیه که ده کرێته رێبه ریبه ک یان پلانیکی بؤ ئاراسته کردنی ئەو هه ولانهی دواتر لایه نه حکومیه کان ده یانده ن بؤ قهره بووکردنه وهی قوربانیه دیاریکراوه کان.

چۆن رأپرسیه که پر ده کرێته وه

زۆرینهی پرسیاره کانی ناو رأپرسیه که له شیوهی ده برین (STATEMENT) نیکدان که ده توانریت یان قبول بکریت یان ره ت بکریته وه. ئەگه ر دووم هه لپێژدرا، واته ئەگه ر ره تکرابه وه و به دلی ئەو که سه نه بوو که رأپرسیه که پر ده کاته وه، بۆشاییه ک دانراوه تا به شداربوو هه ر تیبینییه ک یان نارهبایه تیه کی هه بیته له ویدا بینوسیت و دووباره بهو شیوه یه ی پێی باشه ئەو خاله دابریژیته وه. ئەگه ر زانیت پرسیاریک یان به شیک هه یه که دنیا نیت ده توانیت به باشی لێ تیبگه ییت و وه لایه بده یته وه، ستافی ده زگای ژیان ده توانن زانیاری پێویستت بده ن له سەر باگراوندی پرسیاره که تا ئەو کاته ی ده زانیت چۆن وه لایه بده یته وه.

تکایه ئەو وه لایه هه لپێژیره که گوزارشت له رابووچوونی تو ده کات له سەر ئەم به شه:

1. به لایه وه باشه و زۆرم به دله.
2. قبول کراوه له لام.
3. ئەم به شه (یان به شیک له م به شه) م قبول نییه و نارازیم لێی.
4. ئەم به شه / بواره ئەوهنده به باشی نازانم تا بتوانم وه لام بده مه وه له سەر ی.

ئەگه ر پێت وایه ئەم به شه قبول نه کراوه، تکایه پیمان بلێ بۆچی. به کورتی نارهبایه تیه که ت ده ربیره و نامازه بهو به شه سه ره کی یان لاوه کییه بده که له گه لێاندا نیت. ئەگه ر کرا، تکایه شیوازیکی جیگرمه وه / به دیلی ئەم به شه مان بؤ

رپرسییه که پرساری هه‌ل‌بژاردنیشی تیدایه که داوات لی ده‌که‌ن زانیاری بدهیت له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی پیت وایه چ جورئکی دیاریکراوی قهره‌بووکردنه‌وه گونجاوه بۆ عێراق به‌گشتی و بۆ ئه‌و گروپ و کۆمه‌له‌ بچووکتراوه‌ی ناو عێراق به‌تایبه‌تی که به ئه‌زموونی قورسدا تپه‌ریون. ئاگاداری ئه‌وه به له‌و پرسیارانه‌دا که هه‌ل‌بژاردن، ده‌توانیت یه‌ک وه‌لام، زیاتر له وه‌لامیک، هه‌موو وه‌لامه‌کان هه‌ل‌بژیریت یان هیچ کامیان هه‌ل‌نه‌بژیریت.

بۆ نمونه کام له‌م بژاردانه‌ی خوارمه‌وه هه‌ل‌بژیریت. هه‌لبه‌ت ئه‌گه‌ر پیت باش بن و هه‌ل‌بژیریت. که تاییه‌تن به خزمه‌تگوزاریی قهره‌بووکردنه‌وه و تۆ پیت گونجاو و کاریگه‌رن. خزمه‌تگوزارییه‌کان له‌سه‌ر بنه‌مانی گرنگیان ریز بکه و ژماره ۱ بۆ گرنگترینیان و ژماره ۵ یان ژماره‌یه‌کی له‌ویش گه‌وره‌تر بۆ ئه‌میان که پیت وایه له هه‌موویان ناگرنگتره.

- خزمه‌تگوزارییه کۆمه‌لایه‌تییه‌کان
- راویژکاریی خیزانی
- راهینانی پیشه‌یی
- په‌روه‌ده
- هاوکاریی یاسایی
- خزمه‌تگوزاریی تر؟ تکایه
- ده‌ستنی‌شانیان بکه

DRA

دەزگای ژيان بۆ مافەکانی مرۆف سوپاست ده‌کات بۆ راوبۆچوونت له‌سه‌ر ره‌شنووسی لاپه‌ره‌ی بیرورا (Position Paper) و هه‌روه‌ها یاسا و پلانی ئه‌و چالاکیانه‌ی له‌م رپرسییه‌ی خواره‌وه‌دا باسیان ده‌که‌ین. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ده‌کریت نه‌مانتوانیبیت هه‌موو شتیک بکه‌ینه ئه‌م رپرسییه‌وه، ئیمه به‌خۆشحالییه‌وه هه‌ر پینشیار و زیاده‌یه‌ک وه‌رده‌گرین که په‌یوه‌ندی‌دار بپیت به‌بابه‌ته‌که‌وه و پیت واپیت خزمه‌ت ده‌کات به پلان و چوارچێوه‌ی کاره‌کاتی داها‌توومان له‌ بواری قهره‌بووکردنه‌وه‌دا.

وه‌لامه‌که‌ت له خواره‌وه بنووسه	پرسیار
	ناوی ئه‌و ریکخراوه‌ی ئه‌م راپرسییه پر ده‌کاته‌وه
	ناونیشانی لقی سه‌ره‌کی
	رۆژی دامه‌زراندن
	ئیمه‌یل و ژماره‌ ته‌له‌فۆنی فه‌رمی ریکخراو
	وێب‌سایت
	ژماره‌ی کارمه‌ندان
	گرنه‌گترین پرژه‌کانی ریکخراوه‌که له سێ سالی رابردوودا
	ناو و زانیاری له‌سه‌ر ئه‌و که‌سانه‌ی که رهنه‌گه ئیمه‌ دواتر بۆ زانیاری زیاتر په‌یوه‌ندیان پێوه بکه‌ین.

DRAFT

زانباری له‌سه‌ر ره‌شنووسی لاپه‌ره‌ی بیرورا (Position Paper) ی هاویه‌یمانیتی C4JR

وه‌لامه‌که‌ت لێره‌دا بنووسه	پرسپاره‌کان	1. داواکاری بنه‌ره‌تی
	<p>تکایه‌ ئه‌و وه‌لامه‌ هه‌لپه‌زێره‌ که‌ گوزارشت له‌ پاو‌بۆ‌چوونی تو ده‌کات له‌سه‌ر ئه‌م به‌شه‌:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. به‌لامه‌وه‌ باشه‌ و زۆرم به‌دڵه‌. 2. قبوول‌کراوه‌ له‌لام. 3. ئه‌م به‌شه‌ (یان به‌شیک له‌م به‌شه‌)م قبوول نییه‌ و ناپزیم لێ. 4. ئه‌م به‌شه‌/ بواره‌ ئه‌وه‌نده‌ به‌باشی نازانم تا بتوانم وه‌لام بده‌مه‌وه‌ له‌سه‌ری. <p>ئه‌گه‌ر پێت وایه‌ ئه‌م به‌شه‌ قبوول‌نه‌کراوه‌، تکایه‌ پێمان بێ بۆچی. به‌گورتی ناره‌زایه‌تییه‌ که‌ت ده‌ریبه‌ و ئاماژه‌ به‌و به‌شه‌ سه‌ره‌کی یان لاوه‌کییه‌ بده‌ که‌ له‌گه‌ڵیاندا نیت. ئه‌گه‌ر کرا، تکایه‌ شیوازیکی چیگه‌وه‌/به‌دیلی ئه‌م به‌شه‌مان بۆ بنووسه‌ره‌وه‌ که‌ خۆت به‌باشی ده‌زانیت.</p>	<p>دارپشتنی پرۆگرامیک یان زیاتر له‌ پرۆگرامیکی گشتگیری به‌پێوه‌بردن که‌ ئامانج لێی پێشکه‌شکردنی قه‌ره‌بووکرده‌وه‌ پێت به‌ رزگاربووان و قوربانیانی تر به‌پێی ستاندارده‌ نیۆده‌وله‌تییه‌کان.</p> <p>پوونکردنه‌وه‌ به‌ ره‌چاوکردنی ئاستی کاره‌ساته‌کان و ئه‌و راستیییه‌ی که‌ زۆرییه‌ی پێشئێلکاره‌کان که‌مه‌ده‌رامه‌ت و هه‌ژان، بۆیه‌ دید و چاره‌په‌وانی قوربانییه‌کان بۆ وه‌گرتنی قه‌ره‌بووکرده‌وه‌ له‌رێی رێکاره‌ یاساییه‌کانه‌وه‌ زۆر سنوورداره‌. له‌سه‌رو ئه‌مه‌شه‌وه‌، ده‌سه‌لاته‌ یاساییه‌ بچووک و لاوازه‌کان ناتوانن ژماره‌یه‌کی زۆری ئه‌و داویانه‌ وه‌ربگرن که‌ پێشکه‌ش به‌ دادگا که‌ ده‌کرتن و کاریان له‌سه‌ر بکه‌ن.</p> <p>پێویسته‌ قوربانیان بۆیان هه‌پێت داوا بکه‌ن له‌رێی دامه‌زراوه‌ یاساییه‌کانه‌وه‌- جا تایبه‌ت به‌ تاوان یان به‌ دۆسیه‌ مه‌ده‌نییه‌کان- قه‌ره‌بوویان بکرتیه‌وه‌، ئه‌گه‌ر به‌ئاشکرا پێچه‌وانه‌ی ئه‌مه‌ ئاماژه‌ی پێ نه‌کرایت. سه‌ره‌رای ئه‌مه‌ش، ئه‌و داویانه‌ی له‌ چوارچێوه‌ی پرۆسه‌ی مه‌ده‌نی، تاوان، یان به‌پێوه‌بردن بۆ قه‌ره‌بووکرده‌وه‌ ده‌کرتن، نابێت سنووردار بکرتن.</p> <p>پوونکردنه‌وه‌ دادگا‌کان رۆلی گه‌رنه‌کیان هه‌یه‌ له‌ دیاریکردنی ستانداردی ئه‌رکه‌ ئاساییه‌کاندا و ده‌بێت قوربانیان و ئه‌وانه‌ش که‌ ده‌بنه‌ پارتێزریان به‌های ستراتژی خۆیان له‌بیر نه‌که‌ن. به‌گشتی، رۆیشتن به‌ دوای که‌یسی شه‌خسیدا له‌رێی دادگا‌وه‌ رێگه‌یه‌کی ناته‌واوه‌ و ئه‌و قوربانیانه‌ی دوای ملاماتی و ئه‌زمونه‌ قورسه‌کانیان ئه‌م کاره‌ ده‌که‌ن، ناتوانن چه‌جمی ته‌واوی رهوداوه‌که‌ بگه‌یه‌ننه‌ دادگا‌. دادگا‌کان ده‌توانن ژماره‌یه‌کی دیاریکراو و سنووردار له‌ که‌یس وه‌ربگرن. سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش، رهنه‌گه‌ قوربانیان داویان لێ بکرتن که‌ به‌نگه‌ی ورد پێشکه‌ش بکه‌ن له‌سه‌ر ئه‌و پێشئێلکاریانه‌ی به‌رامبه‌ریان کراون یان له‌سه‌ر بریندارییه‌کانیان یان ته‌نانه‌ت له‌سه‌ر ناسنامه‌ی تۆمه‌تباره‌کانیش. ئه‌و قوربانیانه‌ی سه‌رچاوه‌ی پێویستیان له‌بهر ده‌ستدا نییه‌ یان ده‌ستیان ناگه‌ته‌ دادگا‌کان و راوێژی یاسایی، زۆرجار به‌پنج ئه‌وه‌ی قه‌ره‌بوو بکرتنه‌وه‌ که‌یسه‌که‌یان داده‌خرت. له‌بهر ئه‌وه‌ لێره‌دا پێویسته‌ جه‌خت بکرتنه‌وه‌ له‌سه‌ر هاتنه‌ناوه‌وه‌ی ئه‌و پرۆگرامانه‌ی قه‌ره‌بووکرده‌وه‌ که‌ به‌پێی یاسا دروست کراون و ئامانجیان قه‌ره‌بووکرده‌وه‌ی کۆمه‌ل و گروپی دیاریکراو له‌ قوربانیانه‌.</p>

وهلامهكانت لپرهدا بنووسه	پرسپارهكان	2. دياريكردنی ئەوانه‌ی سوود وهرده‌گرن له پرۆگرامه‌كان
	<p>تکایه‌ی ئه‌و وه‌لامه‌ی هه‌لبژێره‌که‌ گوزارشت له‌ رابو‌چوونی تۆ ده‌کات له‌سه‌ر ئه‌م به‌شه‌:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. به‌لامه‌وه‌ باشه‌ و زۆرم به‌ده‌ئه‌. 2. قبوول‌کراوه‌ له‌لام. 3. ئه‌م به‌شه‌ (یان به‌شیک له‌م به‌شه‌) م قبوول‌ نییه‌ و ناپارایزم‌ لێ. 4. ئه‌م به‌شه‌/ بواره‌ ئه‌وه‌نده‌ به‌باشی نازانم‌ تا بتوانم‌ وه‌لام‌ بده‌مه‌وه‌ له‌سه‌ری. <p>ئه‌گه‌ر پێت وایه‌ ئه‌م به‌شه‌ قبوول‌نه‌کراوه‌، تکایه‌ پێمان‌ بێی بۆچی. به‌کورتی ناره‌زایه‌تییه‌که‌ت ده‌ریبه‌ و ئاماژه‌ به‌و به‌شه‌ سه‌ره‌کی یان لاوه‌کییه‌ بده‌ که‌ له‌گه‌ڵیاندا نیت. ئه‌گه‌ر کرا، تکایه‌ شتیاو‌نێکی جێگره‌وه‌/به‌دیلي ئه‌م به‌شه‌مان بۆ بنووسه‌ره‌وه‌ که‌ خۆت به‌باشی ده‌زانیت.</p>	<p>هه‌موو ئه‌و که‌سه‌ مه‌ده‌نیانه‌ی له‌ ماوه‌ی نێوان ساڵانی ۲۰۱۲- ۲۰۱۸ و له‌ ماوه‌ی ملمانێکانی داعشدا راسته‌وخۆ تووشی پێشێلکاری له‌ مافه‌کانیان بوونه‌ته‌وه‌، جا به‌ هۆی هه‌ر لایه‌نیکه‌وه‌ بووبێت، قوربانین و ده‌بێت قه‌ره‌بووبکریته‌وه‌.</p> <p>ده‌بێت هه‌موو قوربانیمان بتوانن ده‌ستیان بگاته‌ ئه‌و خزمه‌تگوزاریانه‌ی له‌ پرۆگرامی قه‌ره‌بووکردنه‌وه‌ که‌دا پێشکه‌ش ده‌کرتن، ده‌بێت که‌ سوکاری ئه‌و قوربانیانه‌ش که‌ مردوون یان دیار نین (که‌ پێیان ده‌گوتریت قوربانیه‌ی ناراسته‌وخۆ) دیسان وه‌ک قوربانیه‌ی ئه‌ژمار بکرتن. قوربانیه‌ی ئه‌و منداڵانه‌ش ده‌گرتیه‌وه‌ که‌ به‌زۆر خراونه‌ته‌ هێزه‌ چه‌ کداره‌کانه‌وه‌.</p> <p>روونکردنه‌وه‌ ئهو پرۆگرامانه‌ی قه‌ره‌بووکردنه‌وه‌ که‌ له‌ داها توودا بنیات ده‌نرتن پێویسته‌ ته‌نیا قوربانیه‌ی مه‌ده‌نیان تێدا بێت (هه‌ردوو قوربانیه‌ی سه‌ره‌کی و قوربانیه‌ی لاوه‌کی). له‌به‌ر ئه‌وه‌ی خێزانی ئه‌و سه‌ریازانه‌ی له‌ جه‌نگدا ده‌کوژرتن یان بریندار ده‌بن به‌ یاسایه‌کی تر قه‌ره‌بوو ده‌کرتیه‌وه‌، نابێت ئه‌وان بخرینه‌ ناو ئه‌م پرۆگرامی قه‌ره‌بووکردنه‌وانه‌وه‌. به‌لام ئه‌وانه‌ی به‌زۆر ده‌خرینه‌ جه‌نگه‌وه‌ یان ئه‌و منداڵانه‌ی ده‌کرتیه‌ سه‌ریاز قوربانیه‌ی سه‌ره‌کین و ده‌بێت بخرینه‌ چواچه‌په‌وه‌ی پرۆگرامه‌کانی قه‌ره‌بووکردنه‌وه‌وه‌/ راهێنانه‌وه‌وه‌.</p> <p>سه‌ره‌رای نه‌بوونی پێناسه‌یه‌کی نێوده‌وه‌له‌تی دانپێدانراوی چه‌سپاو بۆ "پێشێلکاری توندی مافه‌کانی مرؤف"، ئه‌وا ئه‌م نووسراوه‌ی به‌رده‌ست له‌ خواره‌وه‌ ئه‌و پێشێلکاریانه‌ی خستوه‌ته‌روو که‌ به‌ پێشێلکاری توند هه‌ژمار ده‌کرتن، به‌ده‌ر له‌مانه‌ش هه‌ر پێشێلکارییه‌کی تریش که‌ وه‌ک ئه‌مانه‌ توند بێت پێناسه‌که‌ ده‌یگرته‌وه‌:</p> <ul style="list-style-type: none"> - جینۆساید - کوشتن به‌بێ دادگاییکردن یان به‌هه‌ره‌مه‌کی - وێکردنی زۆره‌ملی - کۆیلایه‌تی و مامه‌نه‌پێوه‌کردن وه‌ک کۆیله - گرتنی هه‌ره‌مه‌کی و ماوه‌درێژ - به‌کارهێنانی منداڵ وه‌ک سه‌ریاز - مامه‌نه‌ یان سزا و ئه‌شکه‌نجه‌ی دێره‌قانه‌ و نامرؤفانه‌ و شکۆشکێن - تاوانی دژ مرؤفایه‌تی (ئه‌مه‌ش وه‌ک پێناسه‌ کراوه‌ له‌ په‌یره‌وی رۆمای دادگای تاوانی نێوده‌وه‌له‌تی، ساڵی ۱۹۹۸) - جیاکاري رێکخراو و پلان بۆدانراوی رێگه‌زی و ئایینی - ده‌ستدرێژی سینکسی په‌یوه‌ندیدار به‌ توندوتیژییه‌وه‌ (ئه‌تکردن، به‌کۆیله‌کردنی سینکسی، له‌شفرۆشی زۆره‌ملی، نه‌هێشتنی توانای وه‌چه‌خستنه‌وه‌ به‌شێوه‌یه‌کی زۆره‌ملی، یان هه‌رجۆریکی تر له‌ توندوتیژی سینکسی که‌ هاوشێوه‌ی ئه‌مانه‌ توند بێت).

وەلامە کانت لێره دا بنووسە	پرسیارەکان	3. بەشداری قوربانییان لە پرۆسەی دیزاینکردن و جێبەجێکردنی پرۆگرامی قەرەبووکردنەوە
	<p>تکایە ئەو وەلامە هەڵبژێرە کە گوزارشت لە راوێچوونی تۆ دەکات لەسەر ئەم بەشە:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بەلامەوه باشه و زۆرم بەدلە. 2. قبوولکراوه لەلام. 3. ئەم بەشە (یان بەشێک لەم بەشە)م قبوول نییه و نارازیم لێ. 4. ئەم بەشە/ بواره ئەوهنده بەباشی نازانم تا بتوانم وەلام بەدمەوه لەسەری. <p>ئەگەر پێت وایه ئەم بەشە قبوولنەکراوه، تکایه پیمان بێی بۆچی. بە کورتی نارهزایهتییه کەت دەریبەرە و ئاماژە بەو بەشە سەرەکی یان لاوهکییه بده کە لەگەڵیاندا نیت. ئەگەر کرا، تکایه شیاویکی جێگرهوه/بەدیلي ئەم بەشەمان بۆ بنووسەرەوه کە خۆت بەباشی دەزانیت.</p>	<p>هێنانه ناوهوهی رێکخراوهکانی کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی بۆ ناو بابه‌ته‌که‌وه به‌تایبه‌ت ئەو دەزگایانه‌ی په‌یوه‌ندیدارن به‌ قوربانییان و ژنانه‌وه و له‌ پرۆسه‌ی گه‌فتوگۆکردن و دیزاینکردن و راپه‌راندنی پرۆگرامه‌ گونجاو و واقیعییه‌کانی قەرەبووکردنەوەدا شارەزان.</p> <p>پوونکردنەوه هێنانه‌ناوه‌وه‌ی ده‌زگا‌کانی په‌یوه‌ندیدار به‌ قوربانییان و رێکخراوه‌کانی تری کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی له‌ هه‌موو قوناغه‌کانی دروستکردن و راپه‌راندنی پرۆگرامه‌کانی قەرەبووکردنەوەدا مه‌رجێکی گرنگه‌ بۆ سه‌رکه‌وتنی پرۆسه‌ری قەرەبووکردنەوە و نه‌هه‌یشتنی ئەو ئازاره‌ی تووشی قوربانییان بووه.</p>

<p>وەلامە کانت لێزەدا بنووسە</p>	<p>پرسیارەکان</p>	<p>4. کردنی کارە لەپێشینەکان</p>												
	<p>تکایە ئەو وەلامە هەلبژێرە کە گوزارشت لە رابوؤچوونی تۆ دەکات لەسەر ئەم بەشە:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بەلامەو بەشە و زۆرم بەدڵە. 2. قبوولکراوە لەلام. 3. ئەم بەشە (یان بەشێک لەم بەشە)م قبوول نییە و نازیم لێی. 4. ئەم بەشە/ بوارە ئەوەندە بەباشی نازانم تا بتوانم وەلام بەدمەو لەسەری. <p>ئەگەر پێت وایە ئەم بەشە قبوولنەکراوە، (بۆ نموونە دەبێت هەموو قوربانیان بەیەکسانی مامەڵەیان لەگەڵ بکەیت) تکایە پێمان بێی بۆچی بەکورتی نارهزایەتیەکت دەریبەر و ئاماژە بەو بەشە سەرەکی یان لاوەکییە بەدە کە لەگەڵیاندا نیت. ئەگەر کرا، تکایە شیوازیکی جێگرەو/بەدیلی ئەم بەشەمان بۆ بنووسەرەو کە خۆت بەباشی دەزانیت.</p>	<p>دەبێت قوربانیان خزمەتگوزاری جیا جیا یان پیشکەش بکەیت ئەویش لەسەر بنەمای ؛ جۆری ئەو پیشیلکارییە بەرامبەر یان کراوە، قورسی پیشیلکارییە، ماوەی پیشیلکارییە، دەرتەنجامەکانی پیشیلکارییە، هتد.</p> <p>روونکردنەو بەگشتی، ئەو پرۆگرامەکانی بۆ قەرەبووکردنەو قوربانیان پیشکەش دەکەن جیاوازی بەگوتنەو جۆرە جیاوازی رێگاریووان و قوربانیان تر، خزمەتگوزاری جیاوازیان پیشکەش دەکەن لەسەر بنەمای جۆری ئەو پیشیلکارییە لە مافە مەروپەکانیاندا کراوە، ئاستی و توندی پیشیلکارییە و ئاستی ئەو ئازارە تووشیان بوو، لاوازی و بێدەسەلاتی قوربانیان و هتد. هەندێکجار، هەمان خزمەتگوزاری دەبەخشێتە هەموو ئەو قوربانیانەی بێکەو پۆلێن کراون بۆ نموونە، قوربانیانەکانی ولاتی گواتیمالا، قوربانیانەکانی ولاتی چیلی، هتد. هەندێک لە پرۆگرامەکان سیستمی خاڵ بەرپەرە دەکەن (بۆ نموونە کەنەدا) بۆ ئەوێ ورتەر بتوانن بری قەرەبووکان دیاری بکەن. بەلام، دەبێت ئەو هەمان بیر بێت کە ئەو سیستمی قەرەبووی جیاواز دەداتە قوربانیان نایبیت زۆر ئالۆز بێت و بارێکی گران دروست بکات لەسەر قوربانیان و بێتە لەمەپریش لەبەردەم خودی پرۆگرامی قەرەبووکردنەو کەدا.</p> <p>تکایە، لەسەر بنەمای لەپێشینەیی، ئەم قوربانیانە خوارووە ریز بکە و روونی بکەرەو کە دەبێت کام لە "لاوازترین قوربانیانەکان" لەپێش ئەوانی ترەو بێت بۆ وەرگرتنی خزمەتگوزاری تاییبەت و دیاریکراو یان لەپێش ئەوانی ترەو خزمەتگوزارییەکانیان پیشکەش بکەیت.</p> <p>تکایە ژمارەیهک لە تەنیشت ئەو گروپانەو دابنێ کە لای تۆ دەبێت لەپێش گروپەکانی ترەو بن. ژمارە ۱ واتە گرتنترین گروپ لەکاتیگدا ژمارە ۵ مانای وایە ئەو گروپە لە گرتنیدا لە دوا هەموو ئەوانی ترەو دێت. ئەگەر پێت وایە هەموویان یان هەندێک لە گرتنیدا یە کسانن، ئەوا تکایە هەمان ژمارەیان بۆ دابنێ.</p> <p>- ئەوانە کە هەر بەسروشتی کەمدەسەلاتترین لەوانە تر وەک:</p> <table border="1" data-bbox="917 1765 1428 2049"> <tr> <td>گروپ</td> <td>لەپێشینەیی بۆ قەرەبووکردنەو (۵-۱)</td> </tr> <tr> <td>بیۆهژنەکان</td> <td></td> </tr> <tr> <td>منداڵان</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ئەو منداڵانە بەرهەمی دەستدرێژی سێکسین</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ئەو خێزانانە بە خێو کەرەکانیان</td> <td></td> </tr> <tr> <td>کوژراوان</td> <td>یان</td> </tr> </table>	گروپ	لەپێشینەیی بۆ قەرەبووکردنەو (۵-۱)	بیۆهژنەکان		منداڵان		ئەو منداڵانە بەرهەمی دەستدرێژی سێکسین		ئەو خێزانانە بە خێو کەرەکانیان		کوژراوان	یان
گروپ	لەپێشینەیی بۆ قەرەبووکردنەو (۵-۱)													
بیۆهژنەکان														
منداڵان														
ئەو منداڵانە بەرهەمی دەستدرێژی سێکسین														
ئەو خێزانانە بە خێو کەرەکانیان														
کوژراوان	یان													

DRAFT

	رڤیتراون
	هه‌ی تر؟ تکیه ناویان بهینه.
<p>- ئه‌وانه‌ی تاوانیک یان زیاتر له تاوانیکی قورسیان به‌رامبه‌ر کراوه و ده‌رئه‌نجامی قورسی ئه‌و تاوانه‌شیان له‌سه‌ر ده‌رکه‌وتوه، وه‌ک:</p>	
له‌پیشینه‌ی له ۸-۱	جۆری تاوان
	توندوتیژی سیکسی ماوه‌دریژ، به‌تایبه‌تی ئه‌وانه‌ی په‌یوه‌ندیان به‌ مملانیوه‌هه‌یه.
	به‌زۆر کردنه‌سه‌ربازی مندالان
	ئه‌شکه‌نجه‌دانی ماوه‌دریژ به‌تایبه‌تی شیوازی زۆر توندی ئه‌شکه‌نجه
	جینۆساید
	<p>ئه‌وانه‌ی رووبه‌رووی زیاتر له پیشیلکارییه‌ک بوونه‌ته‌وه، به‌مانایه‌کی تر، قوربانیانی راسته‌وخۆی ئه‌شکه‌نجه، توندوتیژی سیکسی په‌یوه‌ندیدار به‌ مملانیوه‌، یان ئه‌وانه‌ی ئه‌ندامانی خێزانه‌کانیان کوزراون یان دیار نه‌ماون.</p>
	<p>خزم و که‌سی ئه‌وانه‌ی که‌ بێسه‌روشوتن، که‌مه‌ندامه‌کان و ئه‌وانه‌ی تووشی زه‌بریکی ده‌روونی وه‌ها بوون که‌ ئیدی چاک نابێته‌وه.</p>
	هه‌ی تر؟ تکیه بیاننوسه.

DRAFT

وه‌لامه‌کانت لێره‌دا بنوسه.	پرسیاره‌کان	5. جوارچێوه‌ی ناوچه‌ی
-----------------------------	-------------	-----------------------

<p>تکایه ئه‌و وه‌لامه‌هه‌لێژێره‌ که‌ گوزارشت له‌ راوبۆچوونی تۆ ده‌کات له‌سه‌ر ئه‌م به‌شه‌:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. به‌لامه‌وه‌ باشه‌ و زۆرم به‌دئه‌. 2. قبوولکراوه‌ له‌لام. 3. ئه‌م به‌شه‌ (یان به‌شێک له‌م به‌شه‌) م قبوول نییه‌ و ناپازیم لێی. 4. ئه‌م به‌شه‌/ بواره‌ ئه‌وه‌نده‌ به‌باشی نازانم تا بتوانم وه‌لام بده‌مه‌وه‌ له‌سه‌ری. <p>ئه‌گه‌ر پێت وایه‌ ئه‌م به‌شه‌ قبوولنه‌کراوه‌، تکایه‌ پێمان بێی بۆچی. به‌کورتی ناره‌زایه‌تییه‌ که‌ت ده‌ریبه‌ و ئاماژه‌ به‌و به‌شه‌ سه‌ره‌کی یان لاوه‌کییه‌ بده‌ که‌ له‌گه‌ڵیاندا نیت. ئه‌گه‌ر کرا، تکایه‌ شتێوازیکی جێگره‌وه‌/به‌دیلی ئه‌م به‌شه‌مان بۆ بنوسه‌ره‌وه‌ که‌ خۆت به‌باشی ده‌زانیت.</p>	<p>پێویسته‌ پرۆگرامی قه‌ره‌بووکردنه‌وه‌ که‌ ئه‌و که‌سانه‌ بگه‌ڕێته‌وه‌ که‌ به‌ته‌واوی که‌یسی پێشیلکاری مافه‌کانی مرۆف یان له‌ ماوه‌ی مملانیکی داغدا له‌ عێراقدا روویان داوه‌.</p> <p>روونکردنه‌وه‌ هۆگاری ئه‌وه‌ی شونیه‌ جوگرافییه‌ که‌ به‌و فراوانییه‌ دانراوه‌ ئه‌وه‌یه‌ که‌ بتوانرێت ئه‌و قوربانیانیه‌ش بگه‌ڕێته‌وه‌ که‌ له‌ناو عێراقدا رفێراون به‌لام له‌ ده‌ره‌وه‌ی عێراق مامه‌له‌یان پێوه‌ کراوه‌. له‌گه‌ڵ ئه‌مانه‌شدا، ته‌نیا ئه‌و قوربانیانیه‌ی پێشیلکارییه‌کانی مافی مرۆف دینه‌ پرۆگرامه‌که‌وه‌ که‌ په‌یوه‌ندیدارن به‌و مملانی چه‌کدارییانه‌ی روویانداوه‌ له‌نیوان (حکومه‌تی عێراق ، هه‌رێمی کوردستان، هه‌روه‌ها هه‌یزه‌ هاوبه‌یمانان) دژبه‌ داغش.</p>
--	---

وه‌لامه‌کانت لێره‌دا بنووسه‌	پرسیاره‌کان	6. چوارچێوه‌ی کات
	<p>تکایه‌ ئه‌و وه‌لامه‌هه‌لێژێره‌ که‌ گوزارشت له‌ راوبۆچوونی تۆ ده‌کات له‌سه‌ر ئه‌م به‌شه‌:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. به‌لامه‌وه‌ باشه‌ و زۆرم به‌دئه‌. 2. قبوولکراوه‌ له‌لام. 3. ئه‌م به‌شه‌ (یان به‌شێک له‌م به‌شه‌) م قبوول نییه‌ و ناپازیم لێی. 4. ئه‌م به‌شه‌/ بواره‌ ئه‌وه‌نده‌ به‌باشی نازانم تا بتوانم وه‌لام بده‌مه‌وه‌ له‌سه‌ری. <p>ئه‌گه‌ر پێت وایه‌ ئه‌م به‌شه‌ قبوولنه‌کراوه‌، تکایه‌ پێمان بێی بۆچی. به‌کورتی ناره‌زایه‌تییه‌ که‌ت ده‌ریبه‌ و ئاماژه‌ به‌و به‌شه‌ سه‌ره‌کی یان لاوه‌کییه‌ بده‌ که‌ له‌گه‌ڵیاندا نیت. ئه‌گه‌ر کرا، تکایه‌ شتێوازیکی جێگره‌وه‌/به‌دیلی ئه‌م به‌شه‌مان بۆ بنوسه‌ره‌وه‌ که‌ خۆت به‌باشی ده‌زانیت.</p>	<p>پێویسته‌ پرۆگرامی قه‌ره‌بووکردنه‌وه‌ ئه‌و ماوه‌یه‌ بگه‌ڕێته‌وه‌ که‌ داغش له‌ عێراقدا بووه‌. به‌ مانایه‌کی تر، له‌ سالی ۲۰۱۲ه‌وه‌ تا کۆتایی ۲۰۱۷ه‌وه‌ که‌سانه‌ی له‌و ماوه‌یه‌دا گیراون و دوا‌ی سالی ۲۰۱۷ نازاد کراون یان هه‌یشتا نازاد نه‌کراون، وه‌ک قوربانی ئه‌ژمار ده‌کرتین.</p> <p>روونکردنه‌وه‌ داغش یه‌که‌مین تاوانه‌کانی خۆی له‌ عێراقدا له‌ سالی ۲۰۱۲ تا ئه‌نجام دا و له‌ کۆتایی سالی ۲۰۱۷ه‌وه‌ به‌فهرمی شکستی داغش راگه‌یه‌ندرا. ئه‌و پێشیلکاریانیه‌ی به‌رامبه‌ر ئه‌و که‌سانه‌ ئه‌نجام دراون که‌ له‌ نیوان ۲۰۱۲-۲۰۱۷ه‌وه‌ گیراون و دواتر نازاد کراون یاخود هه‌یشتا نازاد نه‌کراون ده‌خه‌رتیه‌ پرۆگرامه‌که‌وه‌.</p>

وه‌لامه‌كانت لیره‌دا بنووسه	پرسیاره‌كان	7. شیوازه‌کانی قهره‌بووکردنه‌وه
	<p>تکایه‌ئەو وه‌لامه‌هه‌ل‌بێژێره‌که‌گوزارشت له‌راو‌بو‌چوونی تۆ ده‌کات له‌سه‌ر ئەم به‌شه:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. به‌لامه‌وه‌باشه‌و زۆرم به‌د‌ئه. 2. ق‌بوول‌کراوه‌له‌لام. 3. ئەم به‌شه‌(یان به‌ش‌یک له‌م به‌شه)م ق‌بوول‌ نییه‌و نارازیم لێی. 4. ئەم به‌شه/ بواره‌ئ‌وه‌نده به‌باشی نازانم تا بتوانم وه‌لام ب‌ده‌مه‌وه‌له‌سه‌ری. <p>ئ‌ه‌گەر پ‌یت وایه‌ ئەم به‌شه ق‌بوول‌ن‌کراوه‌، تکایه‌ پ‌یمان بلێ بۆچی. به‌کورتی نار‌ه‌زایه‌تییه‌که‌ت ده‌ری‌پ‌ره‌و ئ‌اماژ‌ه‌به‌و به‌شه‌سه‌ره‌کی یان لاوه‌کییه‌ ب‌ده‌که‌له‌گه‌ئ‌ياندا نیت. ئ‌ه‌گەر کرا، تکایه‌ شیوازیی‌کی ج‌نگ‌ره‌وه‌/به‌دی‌لی ئەم به‌شه‌مان بۆ بنووسه‌ره‌وه‌ که‌خۆت به‌باشی ده‌زانیت.</p>	<p>ده‌ب‌یت پ‌رؤ‌گرامه‌کانی قهره‌بووکردنه‌وه‌ له‌ داها‌توودا هاوسه‌نگی راب‌گ‌رن له‌نیوان قهره‌بووکردنه‌وه‌ی تاک و قهره‌بووکردنه‌وه‌ی گشتیدا (واته‌ قهره‌بووکردنه‌وه‌ گرۆپ‌یک‌ی دیاریکراو)، له‌به‌ر ئ‌ه‌وه‌ی تاکه‌کانیش و کۆمه‌لگه‌که‌ش کراونه‌ته‌ئ‌امانج.</p> <p><u>روونکردنه‌وه</u> قهره‌بووکردنه‌وه‌ی که‌سی بریت‌ییه‌ له‌گه‌یان‌دی خزمه‌تگوزاریی به‌رجه‌سته‌به‌که‌سی قوربانی به‌ش‌یوه‌یه‌کی راسته‌وخۆ بۆ نموونه‌ قهره‌بووی ماددی، خستنه‌وه‌سه‌ر کار، ه‌ت‌د. به‌ب‌یچه‌وانه‌وه‌، له‌قهره‌بووکردنه‌وه‌ی گشتیدا، خزمه‌ته‌کان ده‌گه‌یه‌ن‌زینه‌گرۆپ‌یک‌که‌بوونه‌ته‌قوربانی ته‌ن‌یا له‌به‌رئ‌ه‌وه‌ی سه‌ر به‌گرۆپ‌یک‌ی ئ‌ایینی یان نه‌ته‌وه‌ی، ه‌ت‌د بوون. کات‌یک قوربانیان وه‌ک گرۆپ ئازار ده‌چ‌ێژن و ده‌بنه‌قوربانی، ده‌ب‌یت قهره‌بووکردنه‌وه‌به‌ش‌یوه‌یه‌ک ر‌یک‌ب‌خ‌رت خزمه‌ت ب‌کات به‌گرۆپ‌یک‌که‌به‌گشتی و له‌وت‌پ‌وه‌ب‌گاته‌تاکه‌کانی گرۆپ‌یک‌که‌، بۆ نموونه‌ دا‌ب‌ین‌کردنی خزمه‌تگوزاریی ته‌ندروستی بۆ هه‌موو ئ‌ه‌ندامانی گرۆپ‌یک‌که‌، یان دروستکردنی سه‌ن‌ته‌ری ته‌ندروستی بۆیان، دروستکردنی قوتابخانه‌له‌وشوئ‌انه‌دا که‌قوربانیان ده‌ژین، ه‌ت‌د.</p> <p>هه‌رچه‌نده‌ قهره‌بووکردنه‌وه‌ی ماددی گ‌رنگه‌، به‌لام له‌به‌ر ئ‌ه‌وه‌ی نا‌ک‌ر‌یت وه‌ک تاکه‌ قهره‌بووکردنه‌وه‌ی پ‌ن‌ویست سه‌یری ب‌که‌ین بۆ ئ‌ه‌وه‌هه‌موو ئازارانه‌ی به‌سه‌ر ئ‌ه‌وه‌که‌سانه‌ها‌توون، پ‌رؤ‌گرامه‌کانی قهره‌بووکردنه‌وه‌ له‌ داها‌توودا ده‌ب‌یت سه‌ره‌رای قهره‌بووکردنه‌وه‌ی ماددی قهره‌بووکردنه‌وه‌ی مۆالی و سونبولیش پ‌یش‌که‌ش ب‌که‌ن.</p> <p><u>روونکردنه‌وه</u> قهره‌بووکردنه‌وه‌ی مۆالی یان سونبولی ئ‌ه‌وه‌ قهره‌بووکردنه‌وه‌ن که‌ زیاتر مانایه‌کی سونبولیان هه‌یه‌بۆ نموونه‌ داوای ل‌یب‌وردن ل‌یک‌ردن و پ‌وزش بۆ ه‌ینانه‌وه‌، یان دروستکردنی مۆنۆم‌ینت، به‌لام قهره‌بووکردنه‌وه‌ی ماددی بریت‌ییه‌ له‌ پ‌یدانی پاره‌به‌قوربانیان بۆ هه‌ستانه‌وه‌ی توانای ئ‌ابووریان.</p>

<p>وهلامهكانت لپره دا بنووسه</p>	<p>پرسیارهكان</p>	<p>8: له خوگرتهی شیوازه جیاوازه كانی قهره بوو كرده وه به مانایه كی تر قهره بوو ئه م چه مکهانهی خواره ره وه ده گرته وه:</p> <p>8.1: گه راننده وهی (ماڵ و كه لوپه لی دزراو و ده سته سه ردا گیراو بۆ خاوه نی راسته قینه ی وه گه راننده وه ی بارودۆخی پێشوو)</p> <p>پرسیاری هه لپژاردن</p>																				
<p>تکایه ئه وه وهلامه هه لپژیره كه گوزارشته له راوبوچوونی تو ده كات له سه ر ئه م به شه:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بهلامه وه باشه و زۆرم به دله. 2. قبوول كراوه له لام. 3. ئه م به شه (یان به شێکی) م قبوول نییه و نارازیم لێ. 4. ئه م به شه/ بواره ئه وهنده به باشی نازانم تا بتوانم وه لام بدهمه وه له سه ری. <p>ئه گه ر پێت وایه ئه م به شه قبوول نه كراوه، تکایه پێمان بێ بوچی. به كورتی ناره زایه تیه كه ت ده ربیره و ئاماژه به وه به شه سه ره كی یان لاوه كیه به ده كه له گه لێاندا نیت. ئه گه ر كرا، تکایه شیوازیکی جیگره وه/ به دیلی ئه م به شه مان بۆ بنووسه ره وه كه خۆت به باشی ده زانیته.</p>	<p>گرته به ری رێشوتنی پێویست بۆ گیرانه وه ی قوریانی به یێتی توانا بۆ ئه وه دۆخه ئاساییه ی پێش روودانی پێشیلکاریه كانی مافی مرۆف و یاسا مرۆیه نیوده وه له تیه كان. هه وه له كان ده كریت ئه مانه بگرته وه به لام هه ر ته نیا ئه مانه ش نین:</p> <p>تکایه، له سه ر بنه مانی له پێشینه یی ژماره بۆ ئه م خالانه ی خواره وه دا بئی و نیشانی بده كام له م رینگایانه ی گه راننده وه ی ماڵ و كه لوپه ل و پینگه گرنگرته یانه و ده بێت له پێشینه بێت. ژماره یه ك له ته نیشته خاله كانه وه دا بئی. ژماره ۱ واته "گرنگرته ی" و ژماره ۸ ئاماژه به وه ی كه كه مترین گرنگی هه یه. ئه گه ر پێشته وایه هه موویان یان هه ندیگیان له گرنگیدا یه كسانن، ئه وا هه مان ژماره یان له ته نیشته وه بنووسه.</p>																					
		<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="858 1025 995 1126"> <p>رینگانی گه راننده وه ی ماڵ و كه لوپه ل و پینگه</p> </th> <th data-bbox="995 1025 1418 1126"> <p>پادده ی له پێشینه یی له ۱-۸</p> </th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="858 1126 995 1193"> <p>رێزگرکردن یان ده ستنیشانکردنی شوینی هه موو ئه وه كه سانه ی كه بێسه روشوین</p> </td> <td data-bbox="995 1126 1418 1193"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="858 1193 995 1261"> <p>هه لگرته وه ی مین و هه ر جوړه ته فه مه نییه كی تر له و ناوچه یه</p> </td> <td data-bbox="995 1193 1418 1261"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="858 1261 995 1395"> <p>رێكخستن و ئاسانکردنی گه رانه وه یه كی سه لامه ت بۆ هه موو ئه وه كه سانه ی له ناوخۆی ولاتی خۆیاندا ئاواره بوون بۆ شوینی نیشته جێبوونی پێشوویان.</p> </td> <td data-bbox="995 1261 1418 1395"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="858 1395 995 1462"> <p>گرته به ری رێشوتنی پێویست بۆ دنیابوون له سه لامه تیان له كاتی گه رانه وه یاندا</p> </td> <td data-bbox="995 1395 1418 1462"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="858 1462 995 1597"> <p>گه راننده وه ی ئه وه زه وی و ماڵ و موئگانه ی ده ستیان به سه ردا گیراوه و تاك و خێزانه كانی سه ریان ناچار به راكردن و ئاواره بوون كراون بۆ ناوچه ی مملانیگان</p> </td> <td data-bbox="995 1462 1418 1597"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="858 1597 995 1686"> <p>نۆژهنكرده وه/ دووباره بنیاتنه وه ی ئه وه ماڵ و موئگه كه سییانه ی له مملانیگاندا تێكچوون/ خاپووریوون.</p> </td> <td data-bbox="995 1597 1418 1686"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="858 1686 995 1776"> <p>دووباره بنیاتنه وه ی ژێرخانی ئابووری بۆ ئه وه ی بتوانریت خزمه تگوزاریه گشتیه كان دووباره دا بئین بكرته وه.</p> </td> <td data-bbox="995 1686 1418 1776"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="858 1776 995 1910"> <p>ئه گه ر كه سه كه كاره كه ی له ده ست دا بێت، دووباره گه راننده وه بۆ سه ر كار/ پۆستی پێشوو ئه گه ر ئه مه ش نه كرا، خستنه سه ر كاریك كه وه ك هه مان ئه وه ی پێشووی خۆی بێت.</p> </td> <td data-bbox="995 1776 1418 1910"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="858 1910 995 2076"> <p>رینگای تر؟ تکایه دیارییان بکه</p> </td> <td data-bbox="995 1910 1418 2076"></td> </tr> </tbody> </table>	<p>رینگانی گه راننده وه ی ماڵ و كه لوپه ل و پینگه</p>	<p>پادده ی له پێشینه یی له ۱-۸</p>	<p>رێزگرکردن یان ده ستنیشانکردنی شوینی هه موو ئه وه كه سانه ی كه بێسه روشوین</p>		<p>هه لگرته وه ی مین و هه ر جوړه ته فه مه نییه كی تر له و ناوچه یه</p>		<p>رێكخستن و ئاسانکردنی گه رانه وه یه كی سه لامه ت بۆ هه موو ئه وه كه سانه ی له ناوخۆی ولاتی خۆیاندا ئاواره بوون بۆ شوینی نیشته جێبوونی پێشوویان.</p>		<p>گرته به ری رێشوتنی پێویست بۆ دنیابوون له سه لامه تیان له كاتی گه رانه وه یاندا</p>		<p>گه راننده وه ی ئه وه زه وی و ماڵ و موئگانه ی ده ستیان به سه ردا گیراوه و تاك و خێزانه كانی سه ریان ناچار به راكردن و ئاواره بوون كراون بۆ ناوچه ی مملانیگان</p>		<p>نۆژهنكرده وه/ دووباره بنیاتنه وه ی ئه وه ماڵ و موئگه كه سییانه ی له مملانیگاندا تێكچوون/ خاپووریوون.</p>		<p>دووباره بنیاتنه وه ی ژێرخانی ئابووری بۆ ئه وه ی بتوانریت خزمه تگوزاریه گشتیه كان دووباره دا بئین بكرته وه.</p>		<p>ئه گه ر كه سه كه كاره كه ی له ده ست دا بێت، دووباره گه راننده وه بۆ سه ر كار/ پۆستی پێشوو ئه گه ر ئه مه ش نه كرا، خستنه سه ر كاریك كه وه ك هه مان ئه وه ی پێشووی خۆی بێت.</p>		<p>رینگای تر؟ تکایه دیارییان بکه</p>	
<p>رینگانی گه راننده وه ی ماڵ و كه لوپه ل و پینگه</p>	<p>پادده ی له پێشینه یی له ۱-۸</p>																					
<p>رێزگرکردن یان ده ستنیشانکردنی شوینی هه موو ئه وه كه سانه ی كه بێسه روشوین</p>																						
<p>هه لگرته وه ی مین و هه ر جوړه ته فه مه نییه كی تر له و ناوچه یه</p>																						
<p>رێكخستن و ئاسانکردنی گه رانه وه یه كی سه لامه ت بۆ هه موو ئه وه كه سانه ی له ناوخۆی ولاتی خۆیاندا ئاواره بوون بۆ شوینی نیشته جێبوونی پێشوویان.</p>																						
<p>گرته به ری رێشوتنی پێویست بۆ دنیابوون له سه لامه تیان له كاتی گه رانه وه یاندا</p>																						
<p>گه راننده وه ی ئه وه زه وی و ماڵ و موئگانه ی ده ستیان به سه ردا گیراوه و تاك و خێزانه كانی سه ریان ناچار به راكردن و ئاواره بوون كراون بۆ ناوچه ی مملانیگان</p>																						
<p>نۆژهنكرده وه/ دووباره بنیاتنه وه ی ئه وه ماڵ و موئگه كه سییانه ی له مملانیگاندا تێكچوون/ خاپووریوون.</p>																						
<p>دووباره بنیاتنه وه ی ژێرخانی ئابووری بۆ ئه وه ی بتوانریت خزمه تگوزاریه گشتیه كان دووباره دا بئین بكرته وه.</p>																						
<p>ئه گه ر كه سه كه كاره كه ی له ده ست دا بێت، دووباره گه راننده وه بۆ سه ر كار/ پۆستی پێشوو ئه گه ر ئه مه ش نه كرا، خستنه سه ر كاریك كه وه ك هه مان ئه وه ی پێشووی خۆی بێت.</p>																						
<p>رینگای تر؟ تکایه دیارییان بکه</p>																						

		<p>روونکردنهوه گه راندنهوه بۆ سهركار یان مائوحوالی پشوو به كێكه له شتوازه هه ره باشه كانی قهره بوو كردهوه له بهرتهوهی قوربانیه كه دهخاتهوه دۆخی پش روودانی پش نیلکاریه كه. به داخهوه له كه یسی ئه وه كه سانه دا كه پش نیلکاریه كانی به رامبهریان زۆر قورسن، بۆ نمونه وهك كه یسه كانی دهست درژی كرده سه سه لامة تی كه سی، ئه م جۆره گه راندنهوه یان قهره بوو كردهوه به زۆر قورسه له بهرتهوهی دوا ی ئه وهی كه سێك ده سترژی ده كرتیه سه ره به ها بالاكانی و توشی نازار و ئه زموونی زۆر قورسی جهسته یی و دهروونی ده كرت، گه راندنهوهی به ته واوی بۆ دۆخی پش روودانی ئه و شتانه كاریکی ئه وهنده ئاسان نییه.</p>
--	--	---

وه لامة كانت لیره دا بنووسه	پرسیاره كان	8.2 : قهره بوو كردهوهی ماددی پرسیاری هه لپژاردن										
	<p>تکایه سه ره تا له و بژاردنه ی لای دهسته راست هه لپژیره، پاشان له م ستوونه دا ئه و وه لامة دیاری بکه که رای تو ده ده خات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. به لامة وه باشه و زۆرم به ده له. 2. قبوول کراوه له لام. 3. ئه م به شه (یان به شیک له م به شه) م قبوول نییه و نارازیم لی. 4. ئه م به شه / بواره ئه وه ونده به باشی نازانم تا بتوانم وه لام بده مه وه له سه ری. <p>ئه گه ر پیت وایه ئه م به شه قبوول نه کراوه، تکایه پیمان بلێ بۆچی. به کورنی ناره زایه تییه که ت ده ربیره و ئاماژه به و به شه سه ره کی یان لاوه کییه بده که له گه لپاندا نیت. ئه گه ر کرا، تکایه شتوازیکی جیگه ره وه/به دیلی ئه م به شه مان بۆ بنووسه ره وه که خۆت به باشی ده زانی.</p>	<p>قهره بوو كردهوهی قوربانیه یان بۆ هه ر زیانیکی ئابووری كه به هۆی پش نیلکاریه كانی مافه كانی مروف و یاسا مرۆبیه كانه وه توشیان هاتوه، جا زیانه كه فیزیکی بیت یان دهروونی، هه لیک بیت و له ده ستیان چووبیت، كه لوپه لیکیان هه بیت و تیکشكایت، پاشه كه وت و پاره كانیان له ده ست چووبیت. ده بیت بری قهره بوو كردهوه هاوسه نگ بیت له گه ل توندی پش نیلکاریه كان. پتویسته ئه و بره پاره یی وهك قهره بوو ده دریت، له شتوهی یه كێك له مانه ی خواره وده دا بدریت:</p> <p>تکایه، له سه ر بنه مانی له پشینه یی ژماره بۆ ئه م خالانه ی خواره وه دا بنی و نیسانی بده كام له م ریگایانه ی قهره بوو كردهوهی ماددی گرن گرتین یانه و ده بیت له پشینه بیت. ژماره یك له ته نیشت خاله كانه وه دا بنی. ژماره ۱ واته "گرن گرتین" و ژماره ۳ ئاماژه یه به وهی كه كه مترین گرن گری هه یه. ئه گه ر بیشت وایه هه موویان یان هه ندیکیان له گرن گیدا یه كسانن، ئه وا هه مان ژماره یان له ته نیشته وه بنووسه.</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 30%;">شوازی قهره بوو كردهوهی ماددی</td> <td style="width: 70%;">راددهی له پشینه یی له ۱-۳</td> </tr> <tr> <td>یهك جار بیت و بریکی زۆر بیت</td> <td></td> </tr> <tr> <td>به شتوهی سیسته می خانه نشینی بیت</td> <td></td> </tr> <tr> <td>هه لی بچووی ئابووریان بۆ بره خسینریت</td> <td></td> </tr> <tr> <td>هه ی تر؟ تکایه ئاماژه ی پ بکه.....</td> <td></td> </tr> </table> <p>روونکردنهوه قهره بوو كردهوهی ماددی بلامترین جۆری قهره بوو كردهوهی قوربانیه یانه و زیانه ماددییه كان و زیانه نامادیه كانییه ده گرتیه وه. قهره بوو كردهوهی ماددی ته نیا كاركرده وه له سه ره ئه و شتانه ی كه ده كرت به ماده قهره بوو بكرتیه وه. ناتوانریت شكاندنی شكۆ و كه سایه تی و هه سه كان ته نیا به ماده قهره بوو بكرتیه وه، به كۆ ته نیا</p>	شوازی قهره بوو كردهوهی ماددی	راددهی له پشینه یی له ۱-۳	یهك جار بیت و بریکی زۆر بیت		به شتوهی سیسته می خانه نشینی بیت		هه لی بچووی ئابووریان بۆ بره خسینریت		هه ی تر؟ تکایه ئاماژه ی پ بکه.....	
شوازی قهره بوو كردهوهی ماددی	راددهی له پشینه یی له ۱-۳											
یهك جار بیت و بریکی زۆر بیت												
به شتوهی سیسته می خانه نشینی بیت												
هه لی بچووی ئابووریان بۆ بره خسینریت												
هه ی تر؟ تکایه ئاماژه ی پ بکه.....												

	<p>دهتوانریت ئەو زیانه ماددیانه قهرهبوو بکرتنهوه که بههۆی ئەوانهوه روویان داوه.</p> <p>هەرچهنده لهو که یسانه دا که پیشیلکاری قورس ئەنجام دراوه، بهتهنیا قهرهبووکردنهوهی ماددی ناتوانریت که سه که بههتیتتهوه دۆخیک تهواو باش، بهلام شتیکی باشه و بهشیکه لهو قهرهبووکردنهوهیهی پیشکەش به قوربانیان دهکرتیت. بهدواداچوونی که یسه کانی پیشوو ئەوه نیشان دهدهن که پیدانی بریک پاره بهشیهی سیسته می خانه نشینی ماوه درئێر که بۆیهک جار نهبوه باشتر بووه سوودی زیاتر لێ کهوتووتهوه لهوهی که پاره که بهیهک قیست دراوه به قوربانیهکان، سوودی که متری لێ وهرگیراوه و نهگهر ههیه بهخرایی خهرج بکرتیت.</p>
--	--

وهلامه کانت لێره دا بنوسه	پرسیارهکان	8.3 : راهینانهوه پرسیاری هه لێژاردن												
	<p>تکایه سهرتا لهو بژاردانهی لای دهسته راست هه لێژیره، پاشان لهم ستوونه دا ئەو وهلامه دیاری بکه که رای تو درده خات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بهلامه وه باشه و زورم به دله. 2. قبوونکراوه لهلام. 3. ئەم بهشه (یان بهشیک لهم بهشه) م قبول نییه و ناپازیم لێ. 4. ئەم بهشه / بواره ئەوهنده به باشی نازانم تا بتوانم وهلام بدهمه وه لهسه ری. <p>ئەگەر پیت وایه ئەم بهشه قبوولنه کراوه، تکایه پیمان بلی بۆچی. به کورتی ناره زایه تیه کهت ده رپیره و ئاماژه بهو بهشه سهره کی یان لاوه کییه بده که له گه لئاندا نیت. ئەگەر کرا، تکایه شتوازیکی جیگره وه/به دیلی ئەم بهشه مان بۆ بنوسه ره وه که خۆت به باشی ده زانیت.</p>	<p>دابینکردنی کۆمه لیک خزمه تگوزاری راهینانه وه بۆ قوربانیان و نه گهر پتویستیشی کرد، بۆ ئەندامانی خێزانه کانیان به ستانداردیک باش و لهو شوپن و ناوچانه دا که لێ نیشته چین. پتویسته خزمه تگوزاریه کان ههر تهنیا پزیشکی و سایکۆلۆژی نه بن و به لایه نی که مه وه ئەمانه بگرنه وه:</p> <p>تکایه، له سه ر بنه مانی له پیشینه ی ژماره بۆ ئەم خالانه ی خواره وه دابن و نیشانی بده کام له م رینگایانه ی راهینانه وه گرنگترینانه و ده بیت له پیشینه بیت. ژماره یه ک له ته نیشته خاله کانه وه دابن. ژماره 1 واته "گرنگترین" و ژماره 7 ئاماژه یه به وه ی که که مترین گرنگی هه یه. ئەگەر پیت وایه هه موویان یان هه ندیکیان له گرنگیدا یه کسان، ئەوا هه مان ژماره یان له ته نیشته وه بنوسه.</p> <table border="1" data-bbox="821 1220 1492 2054"> <thead> <tr> <th data-bbox="821 1220 941 1310">راده ی له پیشینه ی له 1-7</th> <th data-bbox="941 1220 1492 1310">شتوازه کانی راهینانه وه</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="821 1310 941 1579"></td> <td data-bbox="941 1310 1492 1579"> <p>دابین کردنی خزمه تگوزاریه کۆمه لایه تیه کان (چهند خزمه تگوزاریه کی جیا جیا دابین بکرت بۆ ئەوه ی هه سستی په راوتزخستن لای قوربانی بره ویتته وه که هه ستیکه زۆریه یان ئەزموونی ده که ن. پتویسته قوربانیان به لایه نی که مه وه ده ستیشیان بگات به خزمه تگوزاریه بنه ره تیه کانی وه ک خانوو، چاودیری ته ندروستی، هتد.)</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="821 1579 941 1691"></td> <td data-bbox="941 1579 1492 1691"> <p>پاوتزکاری خیزانی (پروگرامیک بۆ پیدانی زانیاری و رینمایی پرۆفیشنه لانه به ئەندامانی خیزان له سه ر زالبوون به سه ر رووداوتیک قورسی ده روونی دیاریکراو)</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="821 1691 941 1758"></td> <td data-bbox="941 1691 1492 1758"> <p>راهینانی پیشه یی (راهینانیک که بتوانیت یارمه تی قوربانیان بدات تا دووباره بچنه وه سه ر کاری گونجاو)</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="821 1758 941 1848"></td> <td data-bbox="941 1758 1492 1848"> <p>په ره ده (دابینکردنی چانسی په ره ده و خوتندن بۆ قوربانیان یان زه ماله ی خوتندن بۆ منداله کانیان)</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="821 1848 941 2054"></td> <td data-bbox="941 1848 1492 2054"> <p>هاوکاری یاسای (پتویسته هه ر بابته تیک یاسای بخریته پلانی کاره وه که سه رچاوه یان ده گرن یان په یوه ندیدارن به بارودۆخی قوربانیه که وه ده سته گه یشتن به خزمه تگوزاریه کانی تروه ک داواکردنی قهره بوو له دادگا، به شداریکردن له پرۆسه ی لیکۆئینه وه و دادگاییکردنی تۆمه تباره کان، هتد.)</p> </td> </tr> </tbody> </table>	راده ی له پیشینه ی له 1-7	شتوازه کانی راهینانه وه		<p>دابین کردنی خزمه تگوزاریه کۆمه لایه تیه کان (چهند خزمه تگوزاریه کی جیا جیا دابین بکرت بۆ ئەوه ی هه سستی په راوتزخستن لای قوربانی بره ویتته وه که هه ستیکه زۆریه یان ئەزموونی ده که ن. پتویسته قوربانیان به لایه نی که مه وه ده ستیشیان بگات به خزمه تگوزاریه بنه ره تیه کانی وه ک خانوو، چاودیری ته ندروستی، هتد.)</p>		<p>پاوتزکاری خیزانی (پروگرامیک بۆ پیدانی زانیاری و رینمایی پرۆفیشنه لانه به ئەندامانی خیزان له سه ر زالبوون به سه ر رووداوتیک قورسی ده روونی دیاریکراو)</p>		<p>راهینانی پیشه یی (راهینانیک که بتوانیت یارمه تی قوربانیان بدات تا دووباره بچنه وه سه ر کاری گونجاو)</p>		<p>په ره ده (دابینکردنی چانسی په ره ده و خوتندن بۆ قوربانیان یان زه ماله ی خوتندن بۆ منداله کانیان)</p>		<p>هاوکاری یاسای (پتویسته هه ر بابته تیک یاسای بخریته پلانی کاره وه که سه رچاوه یان ده گرن یان په یوه ندیدارن به بارودۆخی قوربانیه که وه ده سته گه یشتن به خزمه تگوزاریه کانی تروه ک داواکردنی قهره بوو له دادگا، به شداریکردن له پرۆسه ی لیکۆئینه وه و دادگاییکردنی تۆمه تباره کان، هتد.)</p>
راده ی له پیشینه ی له 1-7	شتوازه کانی راهینانه وه													
	<p>دابین کردنی خزمه تگوزاریه کۆمه لایه تیه کان (چهند خزمه تگوزاریه کی جیا جیا دابین بکرت بۆ ئەوه ی هه سستی په راوتزخستن لای قوربانی بره ویتته وه که هه ستیکه زۆریه یان ئەزموونی ده که ن. پتویسته قوربانیان به لایه نی که مه وه ده ستیشیان بگات به خزمه تگوزاریه بنه ره تیه کانی وه ک خانوو، چاودیری ته ندروستی، هتد.)</p>													
	<p>پاوتزکاری خیزانی (پروگرامیک بۆ پیدانی زانیاری و رینمایی پرۆفیشنه لانه به ئەندامانی خیزان له سه ر زالبوون به سه ر رووداوتیک قورسی ده روونی دیاریکراو)</p>													
	<p>راهینانی پیشه یی (راهینانیک که بتوانیت یارمه تی قوربانیان بدات تا دووباره بچنه وه سه ر کاری گونجاو)</p>													
	<p>په ره ده (دابینکردنی چانسی په ره ده و خوتندن بۆ قوربانیان یان زه ماله ی خوتندن بۆ منداله کانیان)</p>													
	<p>هاوکاری یاسای (پتویسته هه ر بابته تیک یاسای بخریته پلانی کاره وه که سه رچاوه یان ده گرن یان په یوه ندیدارن به بارودۆخی قوربانیه که وه ده سته گه یشتن به خزمه تگوزاریه کانی تروه ک داواکردنی قهره بوو له دادگا، به شداریکردن له پرۆسه ی لیکۆئینه وه و دادگاییکردنی تۆمه تباره کان، هتد.)</p>													

<p>هه موارکردنه وه ئه و ياسا كه ستييانه ي په يوه نديدارن بهم بابه ته وه بۆ ئه وه ي ئافره تان بتوانن ئايي ئه و مندالانه ي له ئه نجامي ده سترژي پي سيكسيه وه دروست بوون ديارى بكهن.</p>		
<p>دايين كردنى پشتگيري بۆ دايقانه ي منداله كانيان به هۆي ده سترژييه وه دروست بوون، ئه گه ر ويستيان پيكه وه بژين يا به سه ربه خۆي له ده ره وه ي كۆمه لگه كه ي خۆيان.</p>		
<p>رنگه ي ؟ تر؟ تگاهه ده ستنيشانيان بكه.....</p>		

رپونكرده وه

راهينانه وه برتييه له پرۆسه ي گه راندنه وه ي تهن دروستي جه سته ي و ده رووني قوربانى، ههروه ها پله ي كۆمه لايه تي و شكۆي دواي ئه وه ي هتريشكي توند كراوته سه ر جه سته ي يان لايه ني زهيني. له بهر ئه وه ي بنه بركردنى ته واوي كاريگه ريه نيگه تبه كانه ي ماف بپيشيلكردن زۆر قورسه، باشترين بژاره كه بگيرته بهر ئه وه يه كه نازاره كانى تا ئه و رادده يه ي ده توانرته كه م بكرته وه، كاريگه ريه كانى ئه و زه بهر ده رووني يان جه سته يانه له سه ر سووك بكرتن و يارمه تي بدرته دووباره ژيانتيكي شكۆمندانه بژي. راهينانه وه ي دروست مه رجتيكي بنه رته ييه بۆ ئه وه ي قه ره بوو كردنه وه كانى دواتري وه ك قه ره بوو كردنه وه ي ماددى، گه راندنه وه ي مال و گه راندنه وه بۆ دۆجى پيشوو و قاييلكردن له كه سي قوربانيدا به سه ركه وتوو ي ده ريكه ون.

DRAFT

وهلامه كانت لپره دا بنووسه	پرسپاره كان	8.4: قاييلكردن/ دلدانه وه پرسپارى هه لپژاردن		
<p>تگاهه سه ره تا له و بژاردانه ي لاي ده سته راست هه لپژره، پاشان له م ستوونه دا ئه و وهلامه ديارى بكه كه راي تۆ ده رده خات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بهلامه وه باشه و زۆرم به دله. 2. قبوولكراوه له لام. 3. ئه م به شه (يان به شيك له م به شه)م قبوول نيه و نازايم لي. 4. ئه م به شه/ بواره ئه وه نده به باشى نازانم تا بتوانم وه لام بده مه وه له سه ري. <p>ئه گه ر پي ت وايه ئه م به شه قبوولنه كراوه، تگاهه پيمان بلن بۆجى. به كورتي ناره زايله تيه كه ت ده ريره و ئامازه به و به شه سه ره كي يان لاوه كييه بده كه له گه ئياندا نيت. ئه گه ر كرا، تگاهه شيوازيكي جيگروه/به ديلى ئه م به شه مان بۆ بنووسه ره وه كه خۆت به باشى ده زانيت.</p>	<p>ژماره يه ك قه ره بوو كردنه وه ي ناماددى يان سيمبۆلى پيشكه ش به قوربانيان بكرت، به تايبه ت ئه و جوړه قه ره بوو كردنه واناه ي به تايبه ت بۆ قاييلكردن و دلدانه وه ي قوربانيانن وه ك:</p> <p>تگاهه، له سه ر بنه مانى له پيشينه ي ژماره بۆ ئه م خالانه ي خواره وه داينى و نيشانى بده كام له م ريگايانه ي رازيكردن/ دلدانه وه گرنگ ترين يانه و ده بپت له پيشينه بپت. ژماره يه ك له ته نيشت خاله كانه وه داينى. ژماره 1 واته "گرنگ ترين" و ژماره 7 ئامازه يه به وه ي كه كه م ترين گرنگي هه يه. ئه گه ر پيشت وايه هه موويان يان هه نديكيان له گرنگيدا يه كسانن، ئه وا هه مان ژماره يان له ته نيشته وه بنووسه.</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="821 1601 973 1691"> <p>راده ي له پيشينه ي له 1-7</p> </td> <td data-bbox="973 1153 1508 1601"> <p>شيوازه كانى رازيكردن/ دلدانه وه</p> <p>به شداري پيكردى گونجاوى قوربانيان له هه ر ريكار و دادگايه كدا كه بۆ ليكو ئينه وه و كار كردن بپت له سه ر ئه و تاوانانه ي به رامبهريان كراون،</p> <p>دۆزينه وه ي ته رم و گوڤرى هه موو ئه واناه ي مردوون و گه راندنه ويان بۆ كه سوگاريان و ريخه ستنى مه راسيميكي گونجاوى به خاكسپاردن بۆيان.</p> <p>زيندوو راگرتن و ياد كردنه وه (بنياتنانى مؤنؤمينت و دياريكردنى رۆژتيك بۆ ياد كردنه وه و ريزنان له قوربانيان)</p> <p>هه وئلدان بۆ ئه وه ي هه نديك رووداوى دياريكراو</p> </td> </tr> </table>	<p>راده ي له پيشينه ي له 1-7</p>	<p>شيوازه كانى رازيكردن/ دلدانه وه</p> <p>به شداري پيكردى گونجاوى قوربانيان له هه ر ريكار و دادگايه كدا كه بۆ ليكو ئينه وه و كار كردن بپت له سه ر ئه و تاوانانه ي به رامبهريان كراون،</p> <p>دۆزينه وه ي ته رم و گوڤرى هه موو ئه واناه ي مردوون و گه راندنه ويان بۆ كه سوگاريان و ريخه ستنى مه راسيميكي گونجاوى به خاكسپاردن بۆيان.</p> <p>زيندوو راگرتن و ياد كردنه وه (بنياتنانى مؤنؤمينت و دياريكردنى رۆژتيك بۆ ياد كردنه وه و ريزنان له قوربانيان)</p> <p>هه وئلدان بۆ ئه وه ي هه نديك رووداوى دياريكراو</p>
<p>راده ي له پيشينه ي له 1-7</p>	<p>شيوازه كانى رازيكردن/ دلدانه وه</p> <p>به شداري پيكردى گونجاوى قوربانيان له هه ر ريكار و دادگايه كدا كه بۆ ليكو ئينه وه و كار كردن بپت له سه ر ئه و تاوانانه ي به رامبهريان كراون،</p> <p>دۆزينه وه ي ته رم و گوڤرى هه موو ئه واناه ي مردوون و گه راندنه ويان بۆ كه سوگاريان و ريخه ستنى مه راسيميكي گونجاوى به خاكسپاردن بۆيان.</p> <p>زيندوو راگرتن و ياد كردنه وه (بنياتنانى مؤنؤمينت و دياريكردنى رۆژتيك بۆ ياد كردنه وه و ريزنان له قوربانيان)</p> <p>هه وئلدان بۆ ئه وه ي هه نديك رووداوى دياريكراو</p>			

		<p>وهك تاواني نڤوده‌وله‌تی (وهك تاوانه‌كانی جه‌نگ، تاوانی دژی مرۆفایه‌تی، جینۆساید) بناسینین.</p> <p>داوای لڤوردنی فهرمی و له‌ئه‌ستۆگرتنی به‌ربرسیاریتی به‌رامبه‌ر پښیلکاریه‌كان له‌لایه‌ن حكومه‌ته‌وه له‌به‌رامبه‌ر پښیلکردنی مافه‌كانی مرۆفدا، یان له‌به‌رامبه‌ر شكسته‌خواردن و رښگه‌نه‌گرتن له‌روودانی پښیلکاریه‌كان</p> <p>رووداوه‌كان و ئه‌و هۆكارانه‌ی بوونه هۆی دروستبوونیان بخرینه ناو پرۆگرامی خوتنده‌وه و باسی ئه‌وه‌ش بكریت كه چۆن رښگری بكریت له دووباره‌بوونه‌وه‌ی ئه‌و رووداوانه له‌داهاتوودا و تښگه‌یشتن و په‌یوه‌ندی دروست له‌نیوان پښكهاته نه‌ته‌وه‌ی و ئایینییه‌كانی عیراقددا به‌هێز بکات.</p> <p>دروستکردنی داتا‌به‌سیك بۆ ئه‌و زانیاریه‌ی كه‌سیانه‌ی به‌رده‌ستن له‌سه‌ر ئه‌و ژن و كچانه‌ی بڤسه‌روشوتن و وه‌رگرتنی هه‌موو زانیاریه‌ی پڤیسته‌كان له‌سه‌ریان، هه‌روه‌ها وه‌رگرتنی سامپلی خانه‌ی كه‌سوكاریان، به‌لكوده‌وله‌ت له‌و رښگه‌یه‌وه بتوانیت ونبووه‌كان بدۆزیته‌وه.</p> <p>شێوازی تر، تكابه ده‌ستنیشانان بکه.....</p> <p style="text-align: right;">روونکردنه‌وه: قایکردن و دلدانه‌وه وهك رښگه‌یه‌ك بۆ قه‌ره‌بووکردنه‌وه‌ی قوربانیمان زۆرگرتگه چونكه نه‌هینشتنی کاریگه‌ریه‌كانی مامه‌له‌ی نا‌ه‌ندروست شتښکه تنه‌یا به‌ قه‌ره‌بووکردنه‌وه‌ی ماددی ناکریت.</p>
--	--	---

DRAFT

<p>وه‌لامه‌كانت لڤرده‌ا بنوسه</p>	<p>برسیاره‌كان</p>	<p>8.5: گرتښکردنی ئه‌وه‌ی رووداوه‌كان دووباره‌روودانه‌وه برسیاری هه‌لڤژاردن</p>						
<p>تکایه‌سه‌ره‌تا له‌و بژاردانه‌ی لای ده‌سته راست هه‌لڤژیره، پاشان له‌م ستوونه‌دا ئه‌و وه‌لامه‌ دیاری بکه كه رای تۆ ده‌رده‌خات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. به‌لامه‌وه باشه و زۆرم به‌دله. 2. قبوولکراوه له‌لام. 3. ئه‌م به‌شه (یان به‌شیک له‌م به‌شه)م قبوول نییه و نارازیم لڤی. 4. ئه‌م به‌شه/ بواره ئه‌وه‌نده به‌باشی نازانم تا بتوانم وه‌لام بده‌مه‌وه له‌سه‌ری. <p>ئه‌گه‌ر پڤت وایه ئه‌م به‌شه قبوولنه‌کراوه، تکایه پیمان بلڤی بۆچی. به‌کورتی ناره‌زایه‌تیبه‌که‌ت ده‌ربره‌ و ئامازه به‌و به‌شه‌سه‌ره‌کی یان لاوه‌کییه بده که له‌گه‌لایاندا نیت. ئه‌گه‌ر کرا، تکایه شتوونیک جڤگره‌وه/به‌دیلی ئه‌م به‌شه‌مان بۆ بنوسه‌روه‌وه که خۆت</p>	<p>گرتنه‌به‌ری رڤوشوتنی پڤویست بۆ دلدانبوون له‌وه‌ی که رووداو و تاوان و ماف-پښیلکردن و کاره‌ساتی هاوشڤه‌ی ئه‌وه‌ی پڤشوو روو ناده‌نه‌وه، ئه‌مه‌ش به‌ ئه‌نجامدانی چه‌ند کارڤک ده‌بڤت وه‌ک:</p> <p>تکایه، له‌سه‌ر بنه‌مانی له‌پڤشینه‌ی ژماره بۆ ئه‌م خالانه‌ی خواره‌وه دابڤی و نیشانی بده کام له‌م رښگایانه بۆ رښگرتن له دووباره‌بوونه‌وه‌ی رووداوه‌كان گرتڤترین رښگایه و ده‌بڤت له‌پڤشینه پڤت. ژماره‌یه‌ک له‌ ته‌نڤشت خاله‌کانه‌وه دابڤی. ژماره ۱ واته "گرتڤترین" و ژماره ۷ ئامازه‌یه به‌وه‌ی که که‌مترین گرتڤی هه‌یه. ئه‌گه‌ر پڤشت وایه هه‌موویان یان هه‌ندڤکیان له‌ گرتڤیدا یه‌کسان، ئه‌وا هه‌مان ژماره‌یان له‌ ته‌نڤشته‌وه بنوسه.</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="798 1769 922 1859"> <p>راده‌ی له‌پڤشینه‌ی له ۱-۱</p> </td> <td data-bbox="922 1769 1500 1859"> <p>گرتی دووباره‌نه‌بوونه‌وه</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="798 1859 922 1966"></td> <td data-bbox="922 1859 1500 1966"> <p>دلدانبوونه‌وه له‌وه‌ی که هه‌موو ئه‌وانه‌ی به‌قورسی مافه مرۆیه‌کانی که‌سانی تریان پڤشیل کردووه دادگای ده‌کرتڤ و سزای تاوانه‌کانیان وه‌رده‌گرن.</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="798 1966 922 2076"></td> <td data-bbox="922 1966 1500 2076"> <p>کو‌تایه‌پڤتان به‌ هه‌ر سزایه‌ک یا سووکایه‌تی پڤکردنیک له‌ده‌روه‌ی دادگا به‌و تاک و خڤزانانه که گوايه په‌یوه‌ندیان هه‌بوه به‌ دا‌عشه‌وه .</p> </td> </tr> </table>	<p>راده‌ی له‌پڤشینه‌ی له ۱-۱</p>	<p>گرتی دووباره‌نه‌بوونه‌وه</p>		<p>دلدانبوونه‌وه له‌وه‌ی که هه‌موو ئه‌وانه‌ی به‌قورسی مافه مرۆیه‌کانی که‌سانی تریان پڤشیل کردووه دادگای ده‌کرتڤ و سزای تاوانه‌کانیان وه‌رده‌گرن.</p>		<p>کو‌تایه‌پڤتان به‌ هه‌ر سزایه‌ک یا سووکایه‌تی پڤکردنیک له‌ده‌روه‌ی دادگا به‌و تاک و خڤزانانه که گوايه په‌یوه‌ندیان هه‌بوه به‌ دا‌عشه‌وه .</p>
<p>راده‌ی له‌پڤشینه‌ی له ۱-۱</p>	<p>گرتی دووباره‌نه‌بوونه‌وه</p>							
	<p>دلدانبوونه‌وه له‌وه‌ی که هه‌موو ئه‌وانه‌ی به‌قورسی مافه مرۆیه‌کانی که‌سانی تریان پڤشیل کردووه دادگای ده‌کرتڤ و سزای تاوانه‌کانیان وه‌رده‌گرن.</p>							
	<p>کو‌تایه‌پڤتان به‌ هه‌ر سزایه‌ک یا سووکایه‌تی پڤکردنیک له‌ده‌روه‌ی دادگا به‌و تاک و خڤزانانه که گوايه په‌یوه‌ندیان هه‌بوه به‌ دا‌عشه‌وه .</p>							

به‌باشی ده‌زانیت.	واژوو کردنی سیستهمی رۆمای بنه‌ره‌تی دادگای تاوانی نیوده‌وله‌تی له‌لایهن حکومه‌تی عیراقه‌وه
	دروستکردنی گره‌نتی و میکانیزمی پتویست که رۆلێان ده‌بێت له به‌ره‌و‌پێش‌ه‌ردنی سه‌لامه‌تی جه‌سته‌پی که‌مینه‌کان بۆ‌نمونه دیاریکردنی کۆتا بۆیان له‌ریزی هێزه‌ ته‌مینه‌کان.
	دروستکردنی گره‌نتی باشت‌کردنی میکانیزمی کاریگه‌ر بۆ دن‌یا‌بوون له‌وه‌ی که که‌مینه‌کان ده‌توانن به‌ش‌دار‌پی سیاسییان هه‌بێت له‌سه‌ر ئاستی شاره‌وانی و هه‌رێم و حکومه‌تی فیدرا‌لی.
	دووباره پێناسه‌کردنه‌وه‌ی تاوانی ده‌ست‌در‌ژێ‌پی سێکسی و ئه‌و رێکاره یاسایانه‌ش که له‌م حاله‌ته‌دا ده‌گیرنه‌به‌ر بۆ داد‌گای‌کردنی ئه‌وانه‌ی تۆمه‌ت‌بارن به‌ش‌یوه‌یه‌کی ستان‌دار‌دی نیوده‌وله‌تی.
	به تاوان ناساندنی ئه‌و ده‌ست‌در‌ژێ‌پانه‌ی له‌ چوار‌چۆ‌یه‌ی هاوسه‌ر‌گه‌ر‌پیدا ده‌کرێنه سه‌ر ژنان
	لابردنی ئه‌و بڕ‌گانه‌ی ماوه و سه‌رده‌میان به‌سه‌ر‌چووه له یاسای تاوانی عیراقیدا و رێگه به تاوان‌بار ده‌ده‌ن ئه‌و تاوانه بکه‌ن و سزاش نه‌درێن به‌مه‌رجێک ئه‌گه‌ر که‌سی قوربانی ماره بکه‌ن و ئه‌و مافه‌ش ده‌ده‌ن به‌ پیاوان هه‌لسوکه‌وتی ژنه‌کانیان رێک‌بخه‌ن (ژنه‌کانیان سزا بده‌ن).
	لابردنی وه‌ستاندنی کارکردن به‌ ماده‌ی ۲ (بڕ‌گه‌ی و،ز)و ماده‌ی ۱۶ له‌ رێک‌ه‌وتنی نه‌ه‌یشتنی هه‌موو جۆ‌رێکی جیا‌کاری دژی ژنان (CEDAW) که ولاتان پابه‌ند ده‌کات هه‌مو یاساو رێکارێک لابده‌ن که‌ده‌بێته هۆی جیا‌کاری وگه‌ره‌نتی کردنی یه‌کسانی له هه‌موو ئه‌و بابه‌تانه‌دا که په‌یوه‌ندیدارن به‌ خێزان و په‌یوه‌ندییه‌ خێزانییه‌کانه‌وه.
	قبوولکردنی دۆسیه‌ی تاکه‌که‌سی له‌ژێر رۆشنایی رێک‌ه‌وتنه‌نامه‌ی نیوده‌وله‌تی بۆ مافه مه‌ده‌نی و سیاسیه‌کان ICCPR، رێک‌ه‌وتنه‌نامه‌ی دژی ئه‌شکه‌نجه CAT، هه‌روه‌ها CEDAW.
	ه‌بی تر؟ تاکیه ده‌ست‌نیشان‌یان بکه.....

DRAFT

پروونکردنه‌وه:

گره‌نتی‌کردنی ئه‌وه‌ی ئه‌و رووداو و کاره‌ساتانه روو نه‌ده‌نه‌وه زۆر گرنگه بۆ ئه‌و قوربانیانیه‌ی که ره‌نگه هه‌یشتا زۆر بترسن له‌وه‌ی له‌ داها‌توودا تووشی هه‌مان ئه‌و رووداو و ئازارانه ببه‌وه. به‌له‌به‌ر‌چا‌و‌گرتنی گرنگی بابه‌تی ده‌ست‌در‌ژێ‌یکردنه‌سه‌ره‌که، گرنگه چهند شتیوانیکی قه‌ره‌بوو‌کردنه‌وه به‌به‌که‌وه سوودیان لێ وه‌ر‌بگیریت و به‌کار به‌تێرێن. قه‌ره‌بوو‌که‌ره‌وه‌ی ته‌واو ئه‌و فۆرمانه‌ی قه‌ره‌بوو‌کردنه‌وه‌ن که نه‌ک هه‌ر ته‌نیا یارمه‌تی قوربانییه‌که ده‌ده‌ن به‌لکو وای لێ ده‌که‌ن زāl ببه‌یت به‌سه‌ر کاریگه‌ریه‌کانی ئه‌و حاله‌ته‌دا که تووشی بووه. به‌دی‌هێنایی قه‌ره‌بوو‌کردنه‌وه‌ی ته‌واو له‌و که‌یسانه‌دا که توند‌وتیژی سێکسی په‌یوه‌ندیدارن به‌ مل‌م‌لان‌تیه‌ پتویستی به‌ گرتنه‌به‌ری ئه‌و رێگایانه‌ی قه‌ره‌بوو‌کردنه‌وه‌وه هه‌یه که ده‌توانن ته‌رازووی لاسه‌نگی هێز راست بکه‌نه‌وه که له عیراقی ئیستادا لاسه‌نگه و ئه‌وه‌ش زیانی زۆری بۆ ژنان هه‌یه.

وهلامهكانت ليرهدا بنووسه	پرسیارهكان	9 دابینکردنی تیججوی قهرهبووهكان
	<p>تکایه ئەو وهلامه دیاری بکه که رای تۆ دردهخات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بهلامهوه باشه و زۆرم بهدلنه. 2. قبوولکراوه لهلام. 3. ئەم بهشه (یان بهشیک لهم بهشه)م قبوول نییه و نارازیم لیتی. 4. ئەم بهشه/ بواره ئەوهنده بهباشی نازانم تا بتوانم وهلام بدمهوه لهسهری. 5. ئەگەر پیت وایه ئەم بهشه قبوولنهکراوه، تکایه پیمان بلێ بۆچی. بهکورتي نارهزایهتیهکەت دهریره و ئاماژه بهو بهشه سهرهکی یان لاوهکییه بده که لهگهڵیاندا نیت. ئەگەر کرا، تکایه شتوازیکی جیگرهوه/بهدیلی ئەم بهشمان بۆ بنووسهروه که خۆت بهباشی دهزانیت. 	<p>پنویسته دهولت سپۆنسهری سههرهکی پرۆگرامی قهرهبووکردنهوه نیشتمانییه که پیت. ههرچهنده پنویسته لایهنی نیودهولهتیش هان بدرین کهرۆلیان هه بپیت له پشتگیریکردنی ههولهکانی عێراق بۆ قهرهبووکردنهوهکان جا له رپی پیدانی بارهوه پیت یان کۆمهک یان رنیکهستهوهی قهرزه دهرهکییهکانی عێراق یان له رپی ترهوه.</p> <p>روونکردنهوه رنگه ئەو قسه به بکرتیت که حکومهتی عێراق به رپس نییه له بهرامبهر ئەو تاواناندا که داعش به رامبهر به خه لک کردوونی له بهر ئەوه قهرهبووی قوربانینیش ناکاتهوه. بهلام دهکرتیت قسه به پیچهوانه شهوه بکرتیت و بگوترتیت که حکومهتی عێراق نهیتوانی پارێزگاری لهو خه لکانه بکات و نههتیت توشی کارسات بین له سهر دهستی داعش ههر له بهر ئەوه ئەرکی یاسایی ئەوه ئیستا قهرهبوویان بکاتهوه. حکومهتی عێراق پابهندیهکانی خۆی به چی نههتیا له وهی رنگه بکرتیت له جینۆساید بهرامبهر یهزیدییهکان و گروپه به ئامانج گیراوهکانی تریش ههر بۆیه ئیستا ئەرکی یاسایی ئەوه قهرهبوویان بکاتهوه. ماددهی 17 له پهنسییه بنه رتهیهکانی نهتهوه یه گرتووهکان بۆ چاره سه رکردن و قهرهبووکردنهوه ده لیت، "پنویسته له سهر دهولتەتان ههول بدهن پرۆگرامی نیشتمانی قهرهبووکردنهوه و پرۆژهی هاوکاریکردنی دیکه بنیات بنین بۆ یارمهتیدانی ئەو قوربانینانیهی که نهجامدهرانی تاوانهکان ناتوانن یان نابانه و ئت پابهندیهکانیان به چی بگه یه نن."</p>

DRAFT

وهلامهكانت ليرهدا بنووسه	پرسیارهكان	10. قورسانی سه لماندن
	<p>تکایه ئەو وهلامه دیاری بکه که رای تۆ دردهخات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بهلامهوه باشه و زۆرم بهدلنه. 2. قبوولکراوه لهلام. 3. ئەم بهشه (یان بهشیک لهم بهشه)م قبوول نییه و نارازیم لیتی. 4. ئەم بهشه/ بواره ئەوهنده بهباشی نازانم تا بتوانم وهلام بدمهوه لهسهری. <p>ئەگەر پیت وایه ئەم بهشه قبوولنهکراوه، تکایه پیمان بلێ بۆچی. بهکورتي نارهزایهتیهکەت دهریره و ئاماژه بهو بهشه سهرهکی یان لاوهکییه بده که لهگهڵیاندا نیت. ئەگەر کرا، تکایه شتوازیکی جیگرهوه/بهدیلی ئەم بهشمان بۆ بنووسهروه که خۆت بهباشی دهزانیت.</p>	<p>پنوهری ئەو به لگانهی به کاردههتیرین بۆ بریاردان له سهر ئەوهی که سیک به راستی قوربانیه و ده شپت بخرتیه پرۆگرامی قهرهبووکردنهوه، ناپیت قورسایهکی زۆر و بیماننا بخه نه سه ر شانی قوربانینان. له راستیدا، دهکرتیت سویتدخواردن له سهر ئەوهی که رووداوهکان به راستی روویان داوه بهس پیت بۆ سه لماندن. بۆ پشیلکارییه توندهکانی مافهکانی مرؤفیش، دهکرتی زیانه دهروونی و عه قلیه کانیش به هه ند وه ریکرتیت .</p> <p>روونکردنهوه پنوهری ئەو به لگانهی به کاردههتیرین بۆ بریاردان له سهر ئەوهی که سیک به راستی قوربانیه و ده شپت قهرهبوو بکرتیهوه دهگوتین و دهکرتیت بهرز یان نزم بن. له لایه که وه ده پیت به لگه کان به شتیه به بن توانای ئەوه یان هه پیت ئەو که سانه یان پچ بناسرتیهوه که زانیاری نادروست دده دن و نه وان ه ش بناسرتیهوه که به راستی قوربانین و بیانخاته پرۆگرامه که وه. به گشتی، پرۆگرامهکانی قهرهبووکردنهوهی ئیداری پتوهری به لگه کان یان نزمه له قهرهبووکردنهوهی دادوهری تاوان.</p>

وهلامهكانت ليرهدا بنووسه	پرسیارهكان	11. بهدۆکیۆمینت کردن
	<p>تکایه ئەو وهلامه دیاری بکه که رای تۆ دردهخات:</p>	<p>پیش ئەوهی ئەو پشیلکاریانیهی مافی مرؤف زیاتر دۆکۆمینت بکرتین که بهرامبهر قوربانیهکان کراون، پنویسته په نا بپرت بۆ پرۆسهی بهدۆکیۆمینت کردن که لایه نه حکومی و ناحکومییهکان نهجامیان داوه</p>

	<p>1 . بەلامهوه باشه و زۆرم بەدڵه. 2 . قبوولکراوه لەلام. 3 . ئەم بەشه (یان بەشیک لەم بەشه)م قبوول نیه و ناراژیم لێی. 4 . ئەم بەشه/ بواره ئەوهنده بەباشی نازانم تا بتوانم وهلام بدەمهوه لەسەری. ئەگەر پیت وایه ئەم بەشه قبوولنەکراوه، تکایه پیمان بلی بۆچی. بەکورتي نارهزایهتییه کهت دهریپره و ئاماژه بهو بەشه سەرەکی یان لاوهکییه بده که لهگه ئياندا نیت. ئەگەر کرا، تکایه شیوازیکی جیگرهوه/بهدیلي ئەم بەشه مان بۆ بنووسهروهه که خۆت بەباشی دەزانیت.</p>	<p>لهو بواره. روونکردنهوه قوربانیانی پێشئیلکارییه توندهکانی مافهکانی مرۆف و پێشئیلکارییهکانی یاسا مرۆپیهکان بهشئوهیهکی بهرفراوان پێشتر کهسهکانیان دۆکۆمێن کراون و هه‌ندیکیان چهند جارنیکیش دۆکۆمێن کراون. له‌جیاتی ئەوهی وا له قوربانیان بکرتیت دووباره ئازار و ناخۆشییهکانیان بگێرینهوه، ده‌بیت په‌نابهرتیت بۆ ئەو به‌لگه و حاله‌تانهی که پێشتر تۆمار کراون و هه‌لگیراون به‌هۆی هه‌ندیک لایه‌نی جۆراوجۆری وه‌ک CIGE و UNITAD و به‌زدا و CIJA و هتد. ده‌بیت ته‌نیا کاتیک داوا بکرتیت له قوربانیان که به‌شدار بن له به‌دۆکۆمینتکردنی ئەزمونه‌کانیان که هیچ چاره‌یه‌کی تر نه‌بیت.</p>
--	--	---

C4JR خستنه‌رووی په‌یره‌وی

وه‌لامه‌كانت لێره‌دا بنووسه	پرسیاره‌كان	12. ناوی هاوپه‌یمانیتیی
	<p>تکایه ئەو وه‌لامه دیاری بکه که رای تۆ دهرده‌خات:</p> <p>1 . بەلامهوه باشه و زۆرم بەدڵه. 2 . قبوولکراوه لەلام. 3 . ئەم بەشه (یان بەشیک لەم بەشه)م قبوول نیه و ناراژیم لێی. 4 . ئەم بەشه/ بواره ئەوهنده بەباشی نازانم تا بتوانم وهلام بدەمهوه لەسەری. 5 . ئەگەر پیت وایه ئەم بەشه قبوولنەکراوه، تکایه پیمان بلی بۆچی. بەکورتي نارهزایهتییه کهت دهریپره و ئاماژه بهو بەشه سەرەکی یان لاوهکییه بده که لهگه ئياندا نیت. ئەگەر کرا، تکایه شیوازیکی جیگرهوه/بهدیلي ئەم بەشه مان بۆ بنووسهروهه که خۆت بەباشی دەزانیت.</p>	<p>ناوی هاوپه‌یمانیتیی که ئەمه ده‌بیت: هاوپه‌یمانیتیی له‌پیناوی قه‌ره‌بووکردنه‌وه‌یه‌کی دادپه‌روه‌رانه Coalition for Just Reparations کورتکراوه‌ی ناوی هاوپه‌یمانیتیی که به‌ زمانی ئینگلیزی ده‌بیت به C4JR</p>

وه‌لامه‌كانت لێره‌دا بنووسه	پرسیاره‌كان	13. ئاماڤ
-----------------------------	-------------	-----------

	<p>تکایه ئه و وهلامه دیاری بکه که رای تۆ دهردهخات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 . بهلامهوه باشه و زۆرم بهدله. 2 . قبوولکراوه لهلام. 3 . ئه م بهشه (یان بهشیک له م بهشه) م قبوول نییه و نارازیم لێ. 4 . ئه م بهشه/ بواره ئه وهنده بهباشی نازانم تا بتوانم وهلام بدهمهوه لهسهری. <p>ئه گهر پیت وایه ئه م بهشه قبوولنهکراوه، تکایه پیمان بلی بۆچی. به کورتی نارهبازیهتییه که ت دهیرییه و ئاماژه به وه بهشه سه ره کی یان لاوه کییه بده که له گه ئیاندا نیت. ئه گهر کرا، تکایه شیوازیکی جیگره وه/به دیلی ئه م بهشه مان بۆ بنووسه ره وه که خۆت به باشی ده زانیت.</p>	<p>C4JR تۆرپکی ریکخراوه کانی کۆمه لگه ی مه دهنیه له عێراقدا، که ئامانجی پالپشتی کردنی دۆزی قه ره بوو کردنه وه ی دادپهروه رانه یه له عێراقدا. په یاممان بره ودان و پالپشتی کردنی قه ره بوویه کی دادپهروه رانه یه بۆ ئه و قوربانیه نه ی دوو چاری پیشیلکردنیکی توندی مافه کانی مرۆف بوونه ته وه له ماوه ی مملانیکی داعشدا له عێراق.</p>
--	---	---

DRAFT

وەلامە کانت لێره دا بنووسه	پرسیاره کان	14. چالاکییه کان
	<p>تکایه ئەو وەلامه دیاری بکه که رای تۆ دەرده خات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بەلامه وه باشه و زۆرم بەدله. 2. قبوولکراوه لهلام. 3. ئەم بەشه (یان بەشتیک لهم بەشه)م قبوول نییه و نارازیم لێ. 4. ئەم بەشه/ بواره ئەوهنده بەباشی نازانم تا بتوانم وەلام بدهمه وه لهسه ری. 5. ئەگەر پیت وایه ئەم بەشه قبوولنه کراوه، تکایه پیمان بلێ بۆچی. بەکورتی نارهزایه تیه کهت دهریپره و ئاماژه بهو بەشه سه ره کی یان لاوه کییه بده که لهگه ئیاندا نیت. ئەگەر کرا، تکایه شیوازیکی جیگره وه/به دیلی ئەم بەشه مان بۆ بنووسه ره وه که خۆت بەباشی ده زانیت. 	<p>C4JR ههول دهدات بۆ به دیهینانی ئامانجه کانی له رینگه ی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ئەنجامدان و بلاوکردنه وه ی توێژینه وه، - ههولدان بۆ به ده سه تهینانی پشتگیری ناوخوا و نیوده وه له تی، - پشتگیریکردن له گه راننده وه ی مافی قه ره بووکردنه وه بۆ قوربانیان ته ویش له رپێ کامپینی ئاسایی و میدیای دیجیتالییه وه، - به ده سه تهینانی پشتگیری گشتی و سیاسی بۆ پروگرامه کانی قه ره بووکردنه وه - سازدانی کۆر و دیدار بۆ ئالوگۆرکردنی بیرورا جیاوازه کان له سه ره ئەم بابه ته - چاودێرکردنی چۆنییه تی راپه راندنی ئەو یاسایانه ی له ئیستا هه ن و تایبه تن به م بواره - ئەنجامدانی چالاکی دیکه ش

وەلامە کانت لێره دا بنووسه	پرسیاره کان	15. ئەندامی
	<p>تکایه ئەو وەلامه دیاری بکه که رای تۆ دەرده خات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بەلامه وه باشه و زۆرم بەدله. 2. قبوولکراوه لهلام. 3. ئەم بەشه (یان بەشتیک لهم بەشه)م قبوول نییه و نارازیم لێ. 4. ئەم بەشه/ بواره ئەوهنده بەباشی نازانم تا بتوانم وەلام بدهمه وه لهسه ری. <p>ئەگەر پیت وایه ئەم بەشه قبوولنه کراوه، تکایه پیمان بلێ بۆچی. بەکورتی نارهزایه تیه کهت دهریپره و ئاماژه بهو بەشه سه ره کی یان لاوه کییه بده که لهگه ئیاندا نیت. ئەگەر کرا، تکایه شیوازیکی جیگره وه/به دیلی ئەم بەشه مان بۆ بنووسه ره وه که خۆت بەباشی ده زانیت.</p>	<p>C4JR سه کۆبه کی کراویه بۆ هه موو رینکخواه هاورا کانی کۆمه لگه ی مه ده نی که تۆمارکراون له ناو عێراق.</p> <p>دوای بنیاتنای هه وپه یمانیه تیه که ش رینکخواه کانی تری کۆمه لگه ی مه ده نی ناوخوا یی که ره زامه ندن له سه ره ئامانج و شیوازه کانی قه ره بووکردنه وه ی قوربانیان به و شیوه یه ی له POSITION PAPER و په رپه وی سه ره کی C4JR دا هاتوون، ده توانن بینه ناو هه وپه یمانیه تیه که ته ویش له رینگه ی ئاراسته کردنی نووسراویک بۆ هه وپه یمانیه تیه که بۆ هاتنه ریز.</p> <p>ده کړیت ئەندامان له هه وپه یمانیتیه که بکړینه دهره وه ته گه ره به رده وای هه لۆیسته هه وپه شه کانیان پشتگۆی خست که له POSITION PAPER ه که دا هاتوون یان رپسا ناوخوا ییه کان پشتگۆی بخه ن که له په رپه وی سه ره کی ئاماژه ی بۆ کراوه، یان به خراپی ئەو سامانه به کاریه یین که بۆ ئەنجامدانی چالاکییه کانی C4JR به ده سه ت ده هیتریت.</p>

وەلامە کانت لێره دا بنووسە	پرسیارەکان	16. کۆبوونەوهی گشتی
	<p>تکایە ئەو وەلامە دیاری بکە که رای تۆ دەردهخات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بەلامهوه باشه و زۆرم بەدئه. 2. قبوولکراوه لهلام. 3. ئەم بەشه (یان بەشێک لهم بەشه)م قبوول نییه و نارازیم لێ. 4. ئەم بەشه/ بواره ئەوهنده بەباشی نازانم تا بتوانم وەلام بەدمهوه لهسەری. <p>ئەگەر پێت وایه ئەم بەشه قبوولنەکراوه، تکایه پیمان بلی بۆچی. بەکورتي نارەزایهتیه کهت دهربره و ئاماژه بهو بەشه سەرەکی یان لاوهکییه بده که لهگه‌ئاندا نیت. ئەگەر کرا، تکایه شیوازیکی جیگرهوه/به‌دیلي ئەم بەشه‌مان بۆ بنووسه‌ره‌وه که خۆت بەباشی ده‌زانیت.</p>	<p>کۆبوونەوهی گشتی دەسه‌لاتی ته‌واوی هه‌یه به‌سەر ته‌واوی کاروباره‌کانی C4JR. ته‌نیا له کۆبوونەوهی گشتیدا ده‌توانریت بریار بدريت له‌سەر گۆرانکاریکردن له position paper و په‌یره‌وی سەرەکی و پرۆژه و چالاکییه‌کانی C4JR دا.</p> <p>پێویسته C4JR کۆبوونەوه‌یه‌ی گشتی سالانه رێک بخت و ده‌کریت کۆبوونەوه‌ی ناساییش رێک بخت. لێژنه‌ی رێکخستن بریار ده‌دات که ئەو کۆبوونەوه‌یه له کوی رێک بخری.</p>

وەلامە کانت لێره دا بنووسە	پرسیارەکان	17. لێژنه‌ی رێکخستن
	<p>تکایە ئەو وەلامە دیاری بکە که رای تۆ دەردهخات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بەلامهوه باشه و زۆرم بەدئه. 2. قبوولکراوه لهلام. 3. ئەم بەشه (یان بەشێک لهم بەشه)م قبوول نییه و نارازیم لێ. 4. ئەم بەشه/ بواره ئەوهنده بەباشی نازانم تا بتوانم وەلام بەدمهوه لهسەری. <p>ئەگەر پێت وایه ئەم بەشه قبوولنەکراوه، تکایه پیمان بلی بۆچی. بەکورتي نارەزایهتیه کهت دهربره و ئاماژه بهو بەشه سەرەکی یان لاوهکییه بده که لهگه‌ئاندا نیت. ئەگەر کرا، تکایه شیوازیکی جیگرهوه/به‌دیلي ئەم بەشه‌مان بۆ بنووسه‌ره‌وه که خۆت بەباشی ده‌زانیت.</p>	<p>چی به‌جی کردنی ئەو بریارانه‌ی له کۆبوونەوه‌ی گشتی C4JR دا ده‌درین له‌گه‌ل به‌رپوه‌بردنی چالاکییه رۆژانه‌کانی C4JR ده‌که‌وتیه ئەستۆی لێژنه‌ی رێکخستن. لێژنه‌ی رێکخستن له پینچ که‌س پیک دیت که ئەوانیش له کۆبوونەوه‌ی گشتییه‌که‌دا بۆ ماوه‌ی دوو سال هه‌لده‌بژێردرین.</p>

لێره‌دا وه‌لامه‌كانت بنووسه	پرسیاره‌كان	18. نه‌نجومه‌نی چاودێری
	<p>تکایه ئه‌و وه‌لامه‌ دیاری بکه که رای تو درده‌خات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. به‌لامه‌وه باشه و زۆرم به‌دئه. 2. قبوولکراوه له‌لام. 3. ئه‌م به‌شه (یان به‌شیک له‌م به‌شه)م قبوول نییه و نارازیم لێ. 4. ئه‌م به‌شه/ بواره ئه‌وه‌نده به‌باشی نازانم تا بتوانم وه‌لام بده‌مه‌وه له‌سه‌ری. <p>ئه‌گه‌ر پێت وایه ئه‌م به‌شه قبوولنه‌کراوه، تکایه پیمان بلێ بۆچی. به‌کورتی ناره‌زایه‌تییه‌که‌ت ده‌ریه‌ره و ئاماژه به‌و به‌شه سه‌ره‌کی یان لاوه‌کییه بده که له‌گه‌ڵیاندا نیت. ئه‌گه‌ر کرا، تکایه شیوازیکی جێگره‌وه/به‌دیلی ئه‌م به‌شه‌مان بۆ بنووسه‌ره‌وه که خۆت به‌باشی ده‌زانیت.</p>	<p>ئه‌نجومه‌نی چاودێری له 5 ئه‌ندام پیک دیت که خاوه‌ن پینگه‌و ره‌وشتی به‌رز و پیشه‌یین، ده‌بیت دوور بن له مه‌یلی سیاسی بۆ لایه‌نیکی دیاریکراوی عێراق یان رێکخراویکی دیاریکراوی ناو C4JR. ئه‌نجومه‌نه‌که به‌لایه‌نی که‌مه‌وه سالی یه‌ک جار کۆده‌بیته‌وه بۆ پێداچوونه‌وه‌ی چالاکییه‌کانی C4JR و بۆنمونه ده‌کرێ به‌ لایه‌نه داراییه‌کانیدا بچیته‌وه. ئه‌ندامانی ئه‌م ئه‌نجومه‌نه ده‌بیت له کۆبوونه‌وه‌ی گشتیدا هه‌لبژێردرێن و بۆ هه‌لبژاردنیان بۆ ماوه‌ی پینج ساڵ بێت.</p>

وه‌لامه‌كانت لێره‌دا بنووسه	پرسیاره‌كان	19. پشتگیری لایه‌نی کارگیری
	<p>تکایه ئه‌و وه‌لامه‌ دیاری بکه که رای تو درده‌خات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. به‌لامه‌وه باشه و زۆرم به‌دئه. 2. قبوولکراوه له‌لام. 3. ئه‌م به‌شه (یان به‌شیک له‌م به‌شه)م قبوول نییه و نارازیم لێ. 4. ئه‌م به‌شه/ بواره ئه‌وه‌نده به‌باشی نازانم تا بتوانم وه‌لام بده‌مه‌وه له‌سه‌ری. <p>ئه‌گه‌ر پێت وایه ئه‌م به‌شه قبوولنه‌کراوه، تکایه پیمان بلێ بۆچی. به‌کورتی ناره‌زایه‌تییه‌که‌ت ده‌ریه‌ره و ئاماژه به‌و به‌شه سه‌ره‌کی یان لاوه‌کییه بده که له‌گه‌ڵیاندا نیت. ئه‌گه‌ر کرا، تکایه شیوازیکی جێگره‌وه/به‌دیلی ئه‌م به‌شه‌مان بۆ بنووسه‌ره‌وه که خۆت به‌باشی ده‌زانیت.</p>	<p>پشتگیری (ته‌کنیکی و شاره‌زایی و کارگیری) بۆ C4JR له‌لایه‌ن ئه‌و سکرترارییه‌ته‌وه ده‌بیت که له‌لایه‌ن لێژنه‌ی رێکخستنه‌وه هه‌لده‌بژێردرێت. ده‌بیت ئه‌و سکرترارییه‌ته سه‌ریه‌خۆ بێت و ته‌نیا نوێنه‌رایه‌تی هاو‌په‌یمانیتیه‌که بکات.</p>

وەلامە کانت لێردا بنووسە	پرسیارەکان	20. پرۆسە ی دەنگدان
	<p>تکایە ئەو وەلامە دیاری بکە که رای تۆ دردهخات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بەلامهوه باشه و زۆرم بەدلە. 2. قبوولکراوه لەلام. 3. ئەم بەشه (یان بەشیک لەم بەشه)م قبوول نییه و نارازیم لێ. 4. ئەم بەشه/ بواره ئەوهنده بەباشی نازانم تا بتوانم وەلام بەدهمهوه لەسەری. <p>ئەگەر پێت وا به ئەم بەشه قبوولنەکراوه، تکایە پیمان بلی بۆچی. بەکورتی نارەزایەتییه کەت دەریبەر و ئاماژە بهو بەشه سەرەکی یان لاوهکییه بده که لهگه‌ئایاندا نیت. ئەگەر کرا، تکایە شتوازیکی جیگرهوه/بەدیلی ئەم بەشمان بۆ بنووسەرەوه که خۆت بەباشی دەزانیت.</p>	<p>هه‌موو ئەندامه‌کانی هاوپه‌یمانی‌تییه که C4JR له کۆبوونه‌وه‌ی گشتیدا به‌شدار ده‌بن و هه‌ر یه‌که‌یان یه‌ک ده‌نگ ده‌دات. بریاردان له‌سەر هه‌موار کردنی په‌یره‌وی سهره‌کی و POSITION PAPER یان کۆتایی هێنان بهو هاوپه‌یمانی‌تییه پتویستی به 3/2 ی ده‌نگی ئەندامان یا نوێنهره‌کانیان هه‌یه. یه‌کلای کردنه‌وه‌ی هه‌ر پێشنیاریکی تر له لێژنه‌ی ریکخستن یان له کۆبوونه‌وه‌ی گشتی به زۆرینه‌ی ساده ده‌بیت، واته 1/2 ی ئەندامانی ئاماده‌بوو یا نوێنهره‌کانیان.</p>

وەلامە کانت لێردا بنووسە	پرسیارەکان	21. دا‌بین‌کردنی پاره‌ی پتویست بۆ چالاکییه‌کانی C4JR
	<p>تکایە ئەو وەلامە دیاری بکە که رای تۆ دردهخات:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. بەلامهوه باشه و زۆرم بەدلە. 2. قبوولکراوه لەلام. 3. ئەم بەشه (یان بەشیک لەم بەشه)م قبوول نییه و نارازیم لێ. 4. ئەم بەشه/ بواره ئەوهنده بەباشی نازانم تا بتوانم وەلام بەدهمهوه لەسەری. <p>ئەگەر پێت وا به ئەم بەشه قبوولنەکراوه، تکایە پیمان بلی بۆچی. بەکورتی نارەزایەتییه کەت دەریبەر و ئاماژە بهو بەشه سەرەکی یان لاوهکییه بده که لهگه‌ئایاندا نیت. ئەگەر کرا، تکایە شتوازیکی جیگرهوه/بەدیلی ئەم بەشمان بۆ بنووسەرەوه که خۆت بەباشی دەزانیت.</p>	<p>چالاکییه‌کانی هاوپه‌یمانی‌تییه که پشتگیری ماددییان بۆ دا‌بین ده‌کرت له‌لایه‌ن:</p> <ul style="list-style-type: none"> - هه‌ر پاره‌دارکرێک که له‌ رووی یاساییه‌وه گونجاوبێ - ئەو کۆمه‌کانه‌ی که له‌لایه‌ن که‌سی ئاسایی یان که‌سی مه‌عنه‌ویه‌وه ده‌به‌خشرێن. - به‌خشین و پالپشتی دارا - هه‌ر سه‌رچاوه‌یه‌کی تری یاسایی. <p>ده‌بیت نووسراوه‌ داراییه‌کان بگه‌یه‌نرێنه‌ ده‌ستی ئەندامانی هاوپه‌یمانی‌تییه‌که و رای گشتیش. ریکخراوه ئەندامه‌کانی ناو هاوپه‌یمانی‌تییه‌که ده‌توانن به‌ته‌نیا یان پیکه‌وه کۆمه‌ک په‌یدا بکهن و دوا‌ی رازمه‌ندی ئەنجوومه‌نی ریکخستن کۆمه‌که‌که له‌ چوارچووه‌ی چالاکییه‌کانی هاوپه‌یمانی‌تییه‌که‌دا خه‌رج بکهن</p>

پلانی چالاکیه‌کانی داها تووی هاو په‌یمانیتیه‌که

22. چالاکیه‌کانی داها تووی هاو په‌یمانیتیه‌که

پرسیاری هه‌له‌ژاردن

تکایه، له‌سه‌ر بنه‌مای گرنگی، پیت وایه کام له‌م چالاکیه‌کانی هاو په‌یمانیتیه‌که ده‌بیت له‌پیش ته‌وانی تره‌وه بیت:

ژماره‌یه‌ک له‌ته‌نیشته‌ چالاکیه‌کانه‌وه دا‌بئ. ژماره ۱ بۆ گرنگ‌ترینیان و ژماره ۶ بۆ ته‌و چالاکیه‌یان که له‌گرنگیدا له‌دوای هه‌موو ته‌وانی تره‌وه‌یه. ته‌گه‌ر پیت وایه هه‌موویان یان هه‌ندیکیان له‌گرنگیدا یه‌کسانن، تکایه هه‌مان ژماره له‌ته‌نیشته‌یه‌وه ب‌نوسه.

راده‌ی له‌پیشینه‌ی له ۱-۶	چالاکیه‌کانی
	په‌یدا کردنی پشتگیری بۆ قه‌ره‌بو کردنه‌وه و داواکردن و ناساندنی پرۆگرام‌کانی قه‌ره‌بوکردنه‌وه‌ی گشتگیر، به‌مه‌به‌ستی قه‌ره‌بوکردنه‌وه‌ی هه‌موو قوربانیه‌یان مه‌ده‌نی له‌سه‌ر بنه‌مای یاسای نیوده‌وله‌تی مافه‌کانی مرۆف، که مافی قه‌ره‌بوکردنه‌وه‌و و پا‌به‌نده‌یه‌کانی سه‌رشانی حکومه‌ت به‌داینکردنی قه‌ره‌بووه‌کان ریک ده‌خات.
	په‌یوه‌ندی کردن به‌لایه‌نه نیوده‌وله‌تیه‌کان، ریک‌خراوه نیوده‌وله‌تیه‌کان وه‌ک ده‌سته‌کانی نه‌ته‌وه یه‌گه‌رتوه‌کان و یه‌کیتی ته‌وروپا و ریک‌خراوه حکومی و ناحکومیه نیو ده‌وله‌تیه‌کان
	درک کردن به‌په‌وستیه‌کانی قوربانیه‌یان و چاوه‌روانیه‌کانیان له‌قه‌ره‌بوکردنه‌وه‌که.
	بنیاتناتی توانا
	چاودێریکردنی جێبه‌جێ کردنی ته‌و یاسایانه‌ی ئیستا هه‌ن و په‌یوه‌ندی‌دارن به‌قه‌ره‌بوکردنه‌وه‌وه.
	هه‌ی تر؟ تکایه ب‌نوسه..... ....